

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੁੱਟ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਿਊਯਾਰਕ, (ਗਜ਼ ਗੋਗਨਾ) / ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਕ ਦੁੱਖਦਾਇਕ ਝੱਬਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਬਾਤ ਅੰਤ ਤ ਵਾਰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਸਾਲੀਆ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸ਼ਹਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਲੁੱਟ ਦੀ ਨੀਯਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਰੀ 'ਚ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸ਼ਹਾਬ ਦੇ ਸਟੋਰ ਤੋਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਹਰਿਆਣਾ ਨਾਲ ਪਿਛੋਕੜ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 20 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ 16

■ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੌਂਕੀ ਦੀ ਵੀ ਹੋਈ ਮੌਤ

ਸਾਲਾ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਸੱਕੀ ਦੀ ਵੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 16 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਸਟੋਰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਡਕੈਤ ਨੇ ਇਕ-ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਸਾਲੀਆ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ 20 ਸਾਲ ਸ਼ਹਾਬ ਸਟੋਰ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਅਤੇ ਇੱਕ 16 ਸਾਲਾ ਸੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਲੁੱਟਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਹ ਵੀ ਹੈ।

ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਬੀਤੇ ਐਤਵਾਰ ਰਾਤ ਕੰਮ ਕਰਿਆ 11:00 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਲਨਾਂ ਐਵੇਂਟਿਊ ਅਤੇ ਗਿਡਿੰਗ ਸਟਰੀਟ 'ਤੇ ਈਜ਼ੈਂਡ ਮਾਰਟ ਨਾਮ ਦੇ ਲਿਕਰ ਸਟੋਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ 16 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਸਟੋਰ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ 16 ਸਾਲਾ ਸੱਕੀ ਲੁਟੇਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਪਾਇਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਸਟੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪਾਇਆ

ਗਿਆ। ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ “ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਘਰ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ-ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸ਼ ਸਿੰਘ (ਕ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ) ਲਾਸ਼ ਨਾ ਮਿਲੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਦੂਨੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਦੇਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਦੇਸ਼ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਹੋ ਸਕੇ।”

ਹਰੇਕ ਪੰਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ 'ਚ ਇਕ ਭਾਰਤ 'ਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ : ਅਮਰੀਕਾ

ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। 2022 ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਪੰਜ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਵੀਜ਼ਾ ਇੱਥੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ

ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਿਆ ਵੀਜ਼ਿਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਵੀਜ਼ਾ ਭਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਏਗੀ ਕਿ ਸਾਲ 2022 ਵਿਚ ਹਰੇਕ ਪੰਜ ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ 'ਚ ਇੱਕ ਵੀਜ਼ਾ ਭਾਰਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ

ਸਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ

ਵੀਜ਼ਾ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਅਗਲੀ ਹਫ਼ਤਿਆਂ

‘ਚ ਅਸੀਂ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਅਗਸਤ

ਵਾਸਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਅਰਜ਼ੀਆਂ

ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਕਰਾਂਗੇ।”

ਦੁਤਾਵਾਸ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕਤਿਆਂ

ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ

ਦੁਤਾਵਾਸ ਨੇ 1,25,000 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ

ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡਤੌਡ ਅੰਕੜਾ

ਹੈ। 2022 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ

ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੱਧ ਅੰਚ.

ਐਂਡ ਐਲ. ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵੀਜ਼ਾ (65

ਫੀਸਦੀ) ਅਤੇ ਐਂਡ-1

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ (17.5

ਫੀਸਦੀ) ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵਿਹੋਣੀ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਵੀਂਤੇ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੋਨਾ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਸਦਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਉਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋਸ਼ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਵੀਟੋ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣ ਜਾਣ ਨਾਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਉਪਰ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਚੋਣ ਵਾਦਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰਗੀਮ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੇਂਦੇ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਾਇਡਨ ਨੇ ਇਕ ਟਵੀਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਥਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਣਣਗੇ। ਇਹ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਬਿੱਲ ਉਪਰ ਵੀਟੋ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਬਿੱਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ

■ ਹੁਣ ਆਖਰੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗੀ ਸੁਪਰਗੀਮ ਕੋਰਟ

ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਇਡਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਵੀਟੋ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਵਾਰ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰੰਤ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀ ਵੀਟੋ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੱਹੜਵੱਡ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਨਾਲ ਹੈ। ਬਾਇਡਨ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਅੰਤਿਕਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਰਿਪਬਲੀਕਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵਿਹੋਣੀ ਬਿੱਲ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕਾਂ ਦੇ ਨਿੱਜੀਤਰਣ ਵਾਲੇ ਸਦਨ ਸੈਨਟ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਜੋ ਮੰਚਿਨ, ਵੈਸਟ ਵਰਜੀਨੀਆ ਤੇ ਜੋਨ ਟੈਸਟਰ, ਮੋਨਟਾਨਾ ਨੇ ਬਿੱਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਵੋਟ ਪਾਣੀ ਹੈ। ਇਕ ਆਜ਼ਾਦ ਸੈਨਟ ਮੈਂਬਰ

ਹੈ। ਸੈਨਟ ਵੱਲੋਂ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਰਿਪਬਲੀਕਨ ਸੈਨਟ ਮੈਂਬਰ ਬਿੱਲ ਕੈਸ਼ਡੀ, ਲੂਸੀਆਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਇਡਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਰਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਦੁਸਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਅਸਰ ਟੈਕਸ ਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਢੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੌਸਲੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ, ਚੰਨੀ, ਹੈਂਦਰਾਬਾਦ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ 3500 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇੰਟਰਵਾਇ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੰਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗਾਰਸੇਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਦੁਤਾਵਾਸ ਨੇ 1,25,000 ਤੋਂ ਵੱਧ

ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ

ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ

ਹੁੰਮਹੁਮਾ ਕੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ

13th Children Summer Sports Camp - 2023

13ਵਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖੇਡ ਕੈਂਪ - 2023

8th July, Saturday

Wilson Play Fields Kent WA. 13028 SE. 251st. Kent, WA - 98030

8 ਜੁਲਾਈ, ਸ਼ਨਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁੱਭ ਆਰੰਭ

ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ,
ਸਗੋਂ ਸਪੋਰਟਸ ਕਿੱਟ
ਦੀ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਸੰਧੂ
ਤੇ ਕਾਹਲੋਂ ਵੱਲੋਂ
ਮੁਫਤ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ
ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਇਸ਼਼ੋਰੇਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਹਰੇਕ ਸਾਲ
ਛੀਂ ਇਸ਼਼ੋਰੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ
ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਦਾਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ
ਮੁਫਤ ਗੀਫਟਸਮੈਂਟ
ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬਜ਼ੁਗਗਾਂ ਲਈ ਸੈਰ ਤੇ
ਯੋਗਾ 6 ਤੋਂ 7 ਵਜੇ ਤੱਕ

*Every Saturday &
Sunday 5-7 AM*

Dedicated to
Late Bahadar Singh
Social Worker of Seattle

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਜੀਉ, ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 12 ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੰਦਰੁਸਤ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਕੇ ਸਗੋਂ ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੀ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਕੌਚਿੰਗ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ 8 ਜੁਲਾਈ, ਦਿਨ ਸ਼ਨਿਵਾਰਵਾਰ, 5 ਵਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਅਤੇ ਸੱਟ-ਫੇਟ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਖੇਡ-ਕੈਂਪ ਦਾ ਸ਼ੁੱਭ ਆਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕੈਂਪ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੱਦਾ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਖੇਡ ਕੈਂਪ ਦੀਆਂ ਝਲਕੀਆਂ।

ਫੁਲਕਾਰੀ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਸਨਮਾਨਿਤ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ।

ਹਾਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ।

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮਾਣ-ਮੱਤੀਆਂ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ।

ਸਿਆਟਲ ਫੁਲਕਾਰੀ ਤੀਆਂ ਦੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ।

ਸਵਾਗਤ ਕਰਤਾ : Sikhs of Seattle
ਸਿਆਟਲ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਉਪਰਾਲਾ

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ
ਗੁਰਜਰਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ : 206-412-1559

gsdhillon51@gmail.com

VALLEJO TEEYAN MELA 2023

Sunday, July 16th, 2023 from 12-6pm

Hosted By

Asha Sharma

Only for Ladies and Children

At Dan Foley Cultural Center

(Behind Sutter Solano Hospital)

1498 N Camino Alto, Vallejo, CA 94589

**Special Attractions include Mehndi, Indian Clothing
and Jewelry Booths.**

Organizer

Sunita Verma

**Come and enjoy a day filled with entertainment
and festivities, including Punjabi Folk songs and
dances, Gidha, Boliyan and much more...**

Copyright@Punjab Mail USA

To Participate Rent Space for a booth, or Sponsor, Please Contact:

SUNITA VERMA : 707-853-9006

Email: sonalideep@gmail.com

Flamingo
Banquet Hall, Sweets & Catering
Catering up to 5,000 Guests
anywhere in C.A.
Phone 510-325-8433

*Let us make your event
a dream come true*
Touch Of Elegance Decor
Phone 510-672-8118

EYEBROW ART BY RASHMI
Book your appointment
Inquiries: 510-527-5000
+ Original Henna Cone Eyebrow
+ Eyebrow embroidery
+ Accessories
+ Indian Bridal Jewellery
+ Indian Wedding Packages
+ More
101 W. American Canyon Rd. Ste 506
707-362-4594

CHINNA JEWELLERS INC

We Sell & Buy Gold & Silver Coins At
Wholesale Price, We Sell 22k Gold
Jewelry & Real Birth Stones

Inderjit Singh President

Cell 916-956-3094

Office & Fax 916-706-3447

inderjits1643@gmail.com

www.chinajewellers.com

7434 Stockton Blvd, Suite-A Sacramento, CA 95823 USA

ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ 'ਟਵਿੱਟਰ' ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧਮਕਾਇਆ: ਸਾਬਕਾ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਜੈਕ ਡੋਰਸੀ ਨੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਟਵਿੱਟਰ ਦੇ ਸਹਿ-ਬਾਨੀ ਜੈਕ ਡੋਰਸੀ ਨੇ ਸੰਗੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਦਾ ਆਵਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਟਵਿੱਟਰ ਖਾਤੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਦੱਬਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਡੋਰਸੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਟਵਿੱਟਰ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕਾ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ।

- ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਵਾਲੇ ਟਵੀਟ ਰਾਉਂਡ ਲਈ ਦਬਾਇਆ
- ਟਵਿੱਟਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਦਾ ਡਰ ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ
- ਯੂਟੂਬ ਦੇ ਨਿਊਜ਼ ਸ਼ੋਅ 'ਬ੍ਰਿਕਿੰਗ ਪੁਆਈਟ' ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਇਕ ਇੰਟਰਵਿਊ 'ਚ ਕੀਤਾ ਖੁਲਾਸਾ

ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੰਦਿਆਂ 'ਦਬਾਅ' ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 2020 ਤੋਂ 2021 ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਖੇਤੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਪਿਲਾਵ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਵਾਲੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਟਵਿੱਟਰ ਖਾਤਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਾ ਲਾਈ, ਤਾਂ ਗਈ ਉਹ ਸਿੱਟੇ

ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿਣ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸੁਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਜੈਕ ਡੋਰਸੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸਰਾਸਰ ਝੂਠ' ਦੱਸ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੋਰਸੀ ਦੇ ਟਵਿੱਟਰ ਪੁੱਧਰ ਨੂੰ "ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸ਼ੇਤਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ।" ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਨਾ ਕੋਈ ਜੇਲ੍ਹ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਟਵਿੱਟਰ 'ਬੰਦ' ਹੋਇਆ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਹ ਜੈਕ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸਰਾਸਰ ਝੂਠ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਇਟ ਟਵਿੱਟਰ ਦੇ ਇੰਡੀਆਸ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ।" ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੱਥ ਤੇ ਸੱਚਾਈ - ਡੋਰਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਟੀਮ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਟਵਿੱਟਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

EXPO

FURNITURE

Gallery

FALL SAVINGS
PRICES ARE FALLING!
SAVE UP TO
70%
OFF IN STORE

7310 Home Leisure Plaza
Sacramento, CA 95823
(916) 392-3233

11415 Folsom Blvd. STE #105
Rancho Cordova, CA 95742
(916) 635-3976

ਕਟਾਰੁਚੁੱਕ ਮਾਮਲਾ: ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਹਦਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਚੰਦ ਕਟਾਰੁਚੁੱਕ ਖਿਲਾਫ਼ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ਼ਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਯੂ-ਟਰਨ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਕੌਲ ਕੇਸ਼ਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਤੋਂ ਮੰਡਾ ਕੱਟਾਇਆ

ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕਟਾਰੁਚੁੱਕ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਉਭਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕਟਾਰੁਚੁੱਕ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੀੜਤ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਉਹ 2013 ਵਿਚ ਨਾਬਾਲਗ ਸੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਠਾਨਕੇਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ

■ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕੌਲ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ

ਐਸ ਐੱਡ.ਐੱਲ. ਜੇ ਐੱਲ. ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ 11 ਮਈ 2023 ਨੂੰ ਪਠਾਨਕੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੱਦ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਸ਼ਵ ਕੁਮਾਰ 2007-08 ਵਿਚ ਇਸ ਸਕਲ ਦਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਨਮ ਮਿਤੀ 3 ਮਈ 1993 ਵੀ ਦੱਸੀ ਗਈ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ 2013 ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੀ ਪੀੜਤ ਨਾਬਾਲਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੀੜਤ ਸਕਲ ਚੌਂ ਨੌਵੇਂ ਕਲਾਸ ਦਾ ਡਰਪ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਨੇ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਅੰਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਰਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਨੇ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ

ਸਿਆਸੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ 'ਚ 2 ਮੌਜੂਦਾ ਐਮ.ਪੀ.ਜ਼ ਦੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਚਰਚੇ!

ਲੁਧਿਆਣਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੈਂਸਟ ਅੱਜਕੁਲ੍ਹ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਡਾਕਗਈ 'ਤੇ ਮੰਡਗਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਖਬਰ ਰਾਜਸੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ 'ਚ ਉੱਡ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਉੱਡ ਰਹੀ ਖਬਰ ਚੇ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਭਾਜਪਾ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਆਪਣੇ ਬਲਬੁਤੇ 'ਤੇ ਲੜਨ ਦੇ ਰੋਂਕ ਵਿਚ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਆਧਾਰ ਰੱਖਣ

ਆਪਣਾ ਬਿਆਨ ਭੇਜ ਕੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਬਿਆਨ ਲਿਖਦੇ ਹੋਏ ਦੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਪੀੜਤ ਨੇ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਨੇ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 9 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਅੰਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ। ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪੀੜਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਮੌਕੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਨੇ ਰਿੰਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅੱਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੁਧਰਾਮ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੈਂਬਰੀ ਟੀਮ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੌਮੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜਾਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਤੀਜਾ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ 12 ਜੂਨ ਤੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗੀ ਸੀ।

ਡਰੀਦਰਕ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਐਂਟੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ ਨੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਮੁਲਜਮ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਇਲਾਕਾ ਮੈਂਜਿਸਟਰੇਟ ਅਜੈਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜਮ ਨੂੰ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਚਾਰ ਦਿਨ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਗਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੋਲਡੀ ਬਗੜ ਲਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ ਦੀ ਹਿਗਸਤ ਵਿਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ।

ਵਿਧਾਇਕ ਬੁਧਰਾਮ 'ਆਪ' ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਬੁਧਰਾਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅੱਲਾਨ

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤ੍ਰ੍ਯਾਂ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਾ ਜਨਰਲ ਸਕਤਰ ਜਦਕਿ ਧਰਮਕੋਟ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਦਾਵਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਸੁਭਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂਤ ਮਾਨ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੇ ਨਵੇਂ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਬੁਢਲਾਡਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਲਾਡਾ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਚਾਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਟਾਲਾ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਨਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਉੜਮੁੜ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਗਿੱਲ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਲਸੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਿਤ ਜਾਤੀ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

ਕਤਲ ਹੋਏ ਬੇਅਦਬੀ ਕਾਂਡ ਦੇ ਮੁਲਜਮ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਕਤਲ ਵਿਚ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਹਿਮ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਲਜਮ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ, ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਪੈਸਾ ਆਦਿ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ 15 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਗੋਲਡੀ ਬਗੜ ਦੀ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਐਂਟੀ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ ਨੇ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ।

ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਤਲ ਕਾਂਡ: ਮੁਲਜਮ ਹਰਪੀਤ ਅਠ ਮਹੀਨਿਆਂ ਮਹਾਰੋਂ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ

ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ ਦੀ ਹਿਗਸਤ ਵਿਚ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹਰਪੀਤ ਸਿੰਘ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। 10 ਨਵੰਬਰ 2022 ਨੂੰ ਕੋਟਕਪੂਰਾ ਵਿਚ

Atul Kapoor
C.E.O

LAW FIRM LLP

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸੇਵਾਵਾਂ
- ਘਰੇਲੂ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਕੇਸ
- ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ
- ਕੰਮ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲਗਾਣਾ

Asylum & Deportation Defense

Neat Allen Sawyer
Attorney at law

555 Capitol Mall SUITE 1245, Sacramento, CA 95814
Phone: 209-808-2136, 209-952-5578, 1-916-806-7042, Fax: 209-476-7188

ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਾਮੈਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰਾਗਯੀਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮਾਮੈਲਾ 'ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰਯੀਨ' ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੋਹਿਨੂਰ ਹੀਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੀਮਤੀ ਵਸਤਾਂ ਵਾਪਸ ਮੰਗਣ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਸਭਿਆਚਾਰ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਮੇਘਵਾਲ ਨੇ ਕੋਹਿਨੂਰ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮੈਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2014 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ 13 ਚੌਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਸਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ 2014 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਨਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 231 ਚੌਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਵਸਤਾਂ

■ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਬੇਸ਼ਕੀਮਤੀ ਹੀਰਾ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ 'ਚ ਕੋਈ ਅੰਡਿੱਕਾ ਨਹੀਂ

ਵਿਤਰਮਾਨ ਵਿਚ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ 'ਕਰਾਉਨ ਜਿਊਲਸ਼' ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਪਹਿਨਦਾ ਹੈ। ਵਾਈਐਸਐਰ. ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਆਗੂ ਵਿਜੈਸਾਈ ਰੈਡੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੀਮਤੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਰਸਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਇਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੱਤਰ ਨਿਤੇਨ ਚੰਦਰਾ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਜਾਣੂੰ ਕਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ 1970 ਦੇ ਇਕ ਯਨੈਸਕੇ ਸਮੱਝਤੇ ਤਹਿਤ ਕੋਹਿਨੂਰ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ

ਟੁਡੋਂ ਨੂੰ ਇਕਾਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਵੈਨਕੁਵਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ

ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੌਣਾਂ 'ਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਦਖਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸੈਲਾਨੀ ਵਜੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ 13 ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਆਵਾਸ ਮੰਤਰੀ ਸਿਆਨ ਫਰੇਜ਼ਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਾਬੀਲੈਂਡ, ਮੌਰੱਕੇ, ਕੋਸਟਾ ਰੀਕਾ, ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ ਤੇ ਪਨਾਮਾ ਸਮੇਤ ਕੁਲ 13 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੈਲਾਨੀ ਹੁਣ 7 ਡਾਲਰ ਫੀਸ ਭਰ ਕੇ ਮਿੰਟਾਂ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਆਰਜ਼ੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤਹਿਤ ਉਹੀ ਲੋਕ ਯੋਗ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਾ (United States non-immigrant visa) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਇਕ ਵੈਧ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਗੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਵੀਜ਼ਾ (United States non-immigrant visa) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਹਰਦਮਨ ਮਿੱਖ ਕਾਹਲੋਂ ਅਲੂਣਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਆਪਿਤ

ਟੋਰਾਂਟੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਪੁਸ਼ਿਧ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੇ ਸਪੂਤਰ ਹਰਦਮਨ ਸਿੰਘ, ਪਿੰਡ ਅਲੂਣਾ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸੰਖੇਪ ਜਿਹੀ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਰਦਮਨ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 39 ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਦੇ ਪਿੰਡੇ ਟੋਰਾਂਟੋ ਵਿਖੇ ਪਤਨੀ ਇਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇਕ ਪੀ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਨਿਤ ਸ੍ਰਿ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰਿਤ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਪਿਛ ਅਲੂਣਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਰਿਆਂ ਦੇ ਆਗੂ, ਪੱਤਰਕਾਰ, ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਅਗਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਚ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਤਵੰਤ ਸੱਜਣਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭਾਗੋਕਾਵਾਂ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਬਾਨ ਕੈਲੇ, ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅੰਜਲਾ, ਐਡਵੈਕਟ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਅਲੜ ਪਿੰਡੀ, ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ, ਬੰਸਤ ਕੈਲ, ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ, ਸਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਿੰਹਗ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜ, ਰੰਜਨ ਵਹਾ, ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਗੁਵਾਲੀਆ, ਬਾਜਵਾ ਬਟਾਲਾ, ਜਸਵੰਤ ਹਾਸ, ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਜੇਚਕੇ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਗ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ ਵੱਧ ਕੇ 5.2 ਫੀਸਦ ਪੁੱਜੀ

ਓਟਵਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਰ ਮਈ 'ਚ 0.2 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਕੇ 5.2 ਫੀਸਦੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਗਸ਼ਟਰੀ ਅੰਕੜਾ ਏਜੰਸੀ ਮੁਤਾਬਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾ ਵਾਧਾ ਹੈ। ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ (15 ਤੋਂ 24 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ) ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਮਈ ਵਿਚ 10.7 ਪਤੀਸ਼ਤ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੈਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 1.1 ਪਤੀਸ਼ਤ ਵੱਧ ਹੈ।

55 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ 0.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਚ ਕੇ 4.1 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਰੋਜਾਨਾ ਖ਼ਰਗਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕਾਲਕ ਕਰੋ :
www.punjabmailusa.com

U.S. Fuel Services.

Additional Services with our Fuel Card

- ✓ National Tire Program
- ✓ PM & Light Mechanical
- ✓ 24 Hour Dedicated Repair Service

40 to 50
Cents per Gallon Discount

ਦੁਬਈ 'ਚ 'ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਪਹਿਲਾ ਅੰਤਰ-ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਮੇਲਨ

■ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਅਜੋਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਥੀ ਕਿੱਤਾ ਮੁੰਹੀ ਕੰਗਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ

ਦੁਬਈ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ 'ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ' ਨੇ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮਾਗਮ ਢਾ। ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦੁਬਈ ਦੇ ਹਜਾਤ ਆਫ਼ਡੀਟੀਅਮ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ। ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮਾਨਸਿਕ ਡਰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸਰਬਪੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਿਆਂ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਕਿੱਤਾ ਮੁੰਖੀ, ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਚੰਨੌਤਾ ਭਰਪੂਰ ਬਨਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਆਸਟੋਲੀਆ ਅਤੇ ਦੁਬਈ ਦੇ ਵਿਦਿਆਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਸ਼ੇਖ ਸੁਲਤਾਨ ਬਿਨ ਨਾਸਿਰ, ਬਿਨ ਹੁਮਦਿ ਰਾਸ਼ੀਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਜਤਿੰਦਰ ਵੈਦਿਆ ਪ੍ਰਾਣ ਯਾਏ.ਈ., ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੰਧਾਰੀ, ਚੰਅਰਮੈਨ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੁਬਈ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ ਚਾਂਸਲਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਸਵੈ ਮਾਣ, ਦੇਸ਼

ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਅਤੇ ਕਿੱਤਾ ਮੁੰਖੀ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਡਾ: ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 21ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸਕਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਾਰਥਿਕ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਰੋਡ ਮੈਪ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੇਵਲ ਅੰਕਾਂ ਦੀ ਦੰੜ ਵਿਚ ਪੈਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਸੰਮੇਲਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ, ਦੁਬਈ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅਨੁਸਾਸਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚਾ ਦੇਖਣਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ

ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਚਾਂਸਲਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੁ ਨੇ ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਐਮ.ਐਲ.ਡੀ. ਵਿਦਿਆਕ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਾਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈਂਡ ਮੈਂਬਰ ਜੈਨੀ ਕਵਾਨ ਨੇ ਇਕ ਟਵੀਟ ਜ਼ਰੀਏ ਦਿੱਤੀ। ਜੈਨੀ ਕਵਾਨ ਨੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਆਏ ਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਾਲੋਂ ਆਏ ਹੋਏ ਹੈਂਡ ਮੈਂਬਰ ਜੈਨੀ ਕਵਾਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧੋਬੇਬਾਜ਼ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਅਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਅਤੇ ਡੈਲੀਗੇਟਸ ਦੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਨਾਲ ਨਿਉਯਾਰਕ ਅਸਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੇ ਦ੍ਰਿੜ ਇਗਦੇ, ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ,

ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ

ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੀ

ਗਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ

ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ, ਰਫ਼ਉਜ਼ੀ ਅਤੇ

ਸਿਟੀਜ਼ਨਸਿਪ ਮੰਤਰੀ ਸੀਨ ਫਰੇਜ਼ਰ

ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ

ਧੋਬੇਬਾਜ਼ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਧੋਖਾਪੱਥੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪੀੜ੍ਹਤ

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ

ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਫਰੈਂਡਜ਼ ਆਫ

ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਨੇ ਇਸ

ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ

ਵੱਡੀ ਗਾਹਤ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਾਊਸ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ "ਪ੍ਰਕਿਨਿਆ" 'ਤੇ ਹੈ,

ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਕਸੂਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹੀ ਸਕਣ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਵੈਨਕੂਰ ਤੋਂ ਅੱਨੋਂ ਫੀ.ਪੀ. ਸੰਸਦ

ਮੈਂਬਰ ਜੈਨੀ ਕਵਾਨ ਨੇ ਇਕ ਟਵੀਟ

ਜ਼ਰੀਏ ਦਿੱਤੀ। ਜੈਨੀ ਕਵਾਨ ਨੇ

ਸੰਮੇਲਨ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਆਏ

ਹਿਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਫ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ,

ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ

ਉਪਰਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਅਤੇ ਧੋਬੇਬਾਜ਼ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ

ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਗਲਤ

ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼

ਨਿਕਾਲੇ ਅਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਨੇ ਬਿਹਤਰ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਨਿਵੇਸ਼

ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ

ਸਰਗਰਮ ਸਨ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਹੱਲ

ਕਰਨ ਲਈ ਆਸੀਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ

ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ

ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ

ਧੋਖਾਪੱਥੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੱਕ

ਪਹੁੰਚਣਗੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ

ਇਸ ਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ

ਜਾ ਸਕੇ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਆਪਣਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੀਕ ਕਰਵਾਉਣ
ਤਾਂਦੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਰ ਵਰੋ।

CONTACT US
(916) 465-3200
(916) 471-5505

WHAT WE DO
BOOSTING
YOUR
CREDIT
SCORE
...

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ
ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਵਧਾ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

WE CAN HELP WITH
• COLLECTIONS
• LATE PAYMENTS
• HARD INQUIRIES
• CHARGED OFF
• AND MORE....

VISIT MORE
www.freemanfinsvcs.com

ਧੋਖਾਪੱਥੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਸਜ਼ਾ : ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਮੰਤਰੀ

ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਹਨ। ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ
ਇਸ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ
ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ

ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਯਤਨਾਂ

ਸਦਕਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਰੈਂਡਜ਼

ਆਫ ਕੈਨੇਡਾ ਐਂਡ ਇੰਡੀਆ

ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਮਾਰਚ ਤੋਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨੈਸਕੋ 'ਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ

- ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਯੂਨੈਸਕੋ 'ਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ
- ਚੀਨ ਦੇ ਵਧਦੇ ਦਬਦਬੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲਿਆ ਫੈਸਲਾ
- ਡਲਸਤੀਨ ਨੂੰ ਮੌਬਰ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਡਾਂਡਿਆ ਸੀ ਸੰਗਠਨ; ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗੀ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ

ਪੈਰਿਸ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਏਜੰਸੀ ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਸਰੀਕਾ ਇਸ ਸੰਗਠਨ 'ਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਬਕਾਇਆਂ ਵਜੋਂ 60 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗਾ।

ਡਲਸਤੀਨ ਨੂੰ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਦਹਕੇ ਪੂਰਾਣੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਠਨ 'ਚ ਮੁੜਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਚਿੰਤਾ ਤੋਂ ਪੇਗਿਤ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਯੂਨੈਸਕੋ ਵਿਚ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਛੱਡੇ ਗਏ ਖੱਪੇ ਨੂੰ ਪੂਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ

ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੀਨ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ 'ਚ ਮਸਨੁਈ ਬੇਧਿਕਤਾ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪੈਸਾਨੇ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਤੇ ਸੋਤਾਂ ਬਾਰੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰਿਚਰਡ ਵਰਮਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਅੰਦਰੋਂ ਅੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕੇ ਸੰਗਠਨ 'ਚ ਮੁੜ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅੜ੍ਹੇ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਰਾਜਦੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਯੂਨੈਸਕੋ ਦੇ ਦੂਤ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ 193 ਮੈਂਬਰ ਵੱਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਯੂਨੈਸਕੋ ਲਈ ਸਭ ਵੱਧ ਫੰਡ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਮੁਲਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਈ ਵੰਟਿੰਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਸ਼ਾਗਈਲ ਨੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੂੰ ਢੰਡ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸੌ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ 2013 ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵੰਟਿੰਗ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਸੀ।

ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਾ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਟਾਈਟਲਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਟਲੀ; ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਇਥੋਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਸੁਣਵਾਈ ਟਾਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਖਿਲਾਫ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾ ਪ੍ਰਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ

ਦਾਇਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਵੇਗੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਫਾਈਲ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੁੱਕਵੇਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 30 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਸ਼ੋਮਲੀ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਤੁੰਡ
ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ)
ਦਾ ਵਫ਼ਦ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ

ਸ੍ਰੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ ਇੱਕ ਵਫ਼ਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼ੋਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਥਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੁੰਡ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਵਫ਼ਦ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ, ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਯੂਥ ਸੰਗਠਨ (ਯੂਨੈਸਕੋ) ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਮਦਦ ਲਈ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਲਮੀ ਵਿਰਾਸਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਾਤਾਵਰਣ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਪੜਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉਸਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਉਸਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2011 'ਚ ਫਸਲਤੀਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਮੁਲਕ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਈ ਵੰਟਿੰਗ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਸ਼ਾਗਈਲ ਨੇ ਯੂਨੈਸਕੋ ਨੂੰ ਢੰਡ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸੌ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ 2013 ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਵੰਟਿੰਗ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਲਿਆ ਸੀ।

ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ
ਵੱਲੋਂ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ

ਲੰਡਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਭਵਿੱਖ ਤੋਂ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਦੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਗੁੰਮਗਹ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਮੁੱਲਾਂਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਦੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੰਸਦੀ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ 41 ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਬਗਾਵਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਨਸਨ ਆਪਣੀ ਹੀ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਘਰ ਗਏ ਸਨ। ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਦੀ ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਦੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਗੁੰਮਗਹ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ 10 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਈ ਮੁੱਲਾਂਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ: “ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਦਿੜ੍ਹ ਹੈ।” ਦੱਸ ਦੀਏ ਬੋਰਿਸ ਜਾਨਸਨ ਨੇ 2022 ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਵਿਸ਼ਵ ਸੁੰਦਰੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਸ ਸਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ 'ਚ !

■ 27 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਮਿਲੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ

ਅਤੇ ਸੰਸਕਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੋਤਲ ਹਾਂ।

ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਫਾਈਨਲ 'ਚ 130 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਨੇ ਹਾਉਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁੰਮਗਹ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਬੋਤਲ ਹਾਂ।

DR. TAKHAR'S MEDICAL SPA

Experience Sacramento's Top Medical Spa
(916) 688-9994

Our multi-cultural staff will welcome you to our spa and put together a treatment plan that meets your lifestyle and budget.

Free Consultations!

Cheek Filler Treatment for Facial Volume Loss

Frown Line and forehead Line Treatment with Dysport

Double Chin Treatment with Kybella

Under Arm Laser Hair Removal

Dr. T. Takhar Medical Spa

www.takharmedicals.com
8191 Timberlake Way Suite 350
Sacramento, CA 95823
(916) 688-9994
info@takharmedicals.com

Mon-Sat: 9:00AM to 7:00 PM Sun: By Appointment Only

ਪ ਸ਼ਹਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ
ਲਈ ਸੰਸਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ
ਸੋਚ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।
ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੱਹਾਂ ਪੱਥੂਂ 'ਤੇ
ਨੈਤਿਕਤਾ ਨਾਲ ਪਹਿਗਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਕਰ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਖੇਤਰ
ਵਿਚ ਵੀ ਜੀਵਨ ਨਿਰਧਾਰ ਲਈ ਵਿਚਰਦਾ
ਨਹੀਂ ਸ਼ਹਿਰਤਾ ਉਸ ਦੇ ਪੈਨ ਚੰਮੰਤੀ।

ਵੇਂ, ਸਫਲਤਾ ਉਸ ਦੀ ਪਰ ਚੁਸ਼ਮਗਾ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, “ਦਾਵਾ ਅਗਨਿ ਬਹੁਤ ਤ੍ਰਿਣ ਜਾਲੇ ਕੋਈ ਹਗਿਆ ਬੁਝ ਰਹਿਓ ਹੈ ਰੀ॥” ਭਾਵ ਜੰਗਲ ਵਿਚ ਲੱਗੀ ਅੰਗ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਜ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਘਾਹ ਨੂੰ ਵੀ ਛੁਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਘਾਹ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਿੜ੍ਹਾਂ ਹੋਗੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਘੋਰ ਅੰਧੇਰਾ ਛਾਇਆ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਇਨਸਾਨ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ‘ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜੋਕੇ ਸਿਆਸੀ ਗੰਪਲੇਪਣ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਸਾਉ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਨੈਟਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ‘ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਂਕੱਥੰਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੁਰ ਵੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ. ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਖਸ਼ ਤੱਤ ਤੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਤਿੰਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਰੋਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਤੇ ਕਦੀ ਕੋਈ ਦਾਗ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਤਿਗਜਮਥਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਚੁਸਤ ਚਾਲਕ ਕੰਸਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਡਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਖੇਡ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲਗਪਗ 50 ਸਾਲ ਸਿਆਸਤ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਚਾਲੂ ਰਹੀ। ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ

ਤੇਜ਼ੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੰਤੁ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸੈਂਭਿਆਚਾਰਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੇ ਦਸਤਕ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਇੱਥੋਂ ਕਦਰਤੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਹਨ। ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਰਹਤਾਰ ਇਨ੍ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ, ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਭਾਰੂੰ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਚੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਥਾਰ ਖਰਚੇ ਹੋਣ ਲੱਗ ਗਏ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਿਚ

‘ਕੋਈ ਹਰਿਓ ਬੂਟ੍ ਰਹਿਓ ਗੀ’

ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ : ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਕੋਟਲੀ

-ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ
ਸਾਥਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਮੋਬਾਈਲ-94178 13072
ujagarsingh48@yahoo.com
(Punjab Mail USA)

ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਕੁਗਲੀ, ਮੌਰਿੰਡਾ ਅਤੇ ਮਾਜਰੀ ਬਲਾਕ ਵਿਚ 1995 ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਡਰਜ਼ ਨਿਭਾਏ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਛੜਿਆ ਹੋਇਆ ਇਲਾਕਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਹੋਠ ਪੈਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਇਲਾਕ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ ਤੱਕ ਪੁੰਜਣ ਲਈ ਵੀ ਬੜੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਚੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਦੌਰਾਨ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਬਦਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਪ੍ਰੰਤੂ ਸਿਆਸੀ ਪਰਿਵਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੀਂ ਵੀ ਬਦਲੀ ਲਈ ਸਿਫ਼ਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ। ਜਿਥੇ ਵੀ ਬਦਲੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਚੁੱਪ ਕਰਦੇ ਉਥੇ ਹੀ ਜਾ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਹ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਵੇਗੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਮੰਤਰੀ ਵਾਲੀ ਕੱਠੀ ਤੋਂ ਪੈਦਲ ਚਲਕੇ ਪੀ.ਜੀ.ਆਈ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਬਸ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨੌਕਰੀ ਤੇ ਕੁਗਲੀ, ਮੌਰਿੰਡਾ ਅਤੇ ਮਾਜਰੀ ਬਲਾਕ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਦੁਹਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਦੀਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ ਦਾ ਰੋਹਬਾਨ ਤੋਂ ਕੀ ਪਾਉਣਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਵਾਧੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਤਰੱਕੀਆਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ 1993 ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਅਸਾਮੀ ਤੱਕ ਪੁੰਜਣ ਗਏ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਹਰਾ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਂਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਬੀਜ, ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਸਨ
ਪੁੰਤੂ ਸਿਆਸੀ ਗੁੜ੍ਹਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ
ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ
ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਇਕ ਸਰਪੰਚ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ
ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਤੇਜ਼

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਕਰਕੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਚੋਣ ਦੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਅਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹੋ। ਜਿਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਬੜੀ ਹਲੀਮੀ, ਸੂਝ ਅਤੇ ਸਿਆਣਪ ਨਾਲ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਅਜਿਹੇ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਵਿਡਾਗ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ ਲੈ ਕੇ ਸਫਲ ਹੋਏ। 31 ਅਗਸਤ 1995 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿਚੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਲੈ ਲਈ। ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਗਾੜ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਂ ਵਿਚ ਬਣਾਏ ਗਏ 5 ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ 1997 ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ, 2002 ਅਤੇ 2007 ਵਿਚ ਪਾਇਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਬਣੇ। 2012 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੌਟਲੀ ਨੂੰ ਪਾਇਲ ਹਲਕਾ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਖੰਨਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਬਗਾੜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ 6 ਮਹੀਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਅਤੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਆਪਣੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸ. ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ੀਮਤੀ ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੇਜ਼ ਪਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਕੌਟਲੀ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਬਾਧੂਬੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੂਤਰ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੌਟਲੀ ਦੋ ਵਾਰ ਖੰਨਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟ 3 ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਇਹ ਜਿੱਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਊ ਸਭਾਅ, ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ, ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਅਤੇ ਦੁਰ ਅੰਦੇਸੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹਨ। 1969 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਥਾਂ ਦੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦੀ ਸਪੂਤਰੀ ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਲੜਕੇ ਗੁਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਕੌਟਲੀ ਅਤੇ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਹਨ। ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨਵੇਂ ਉਭਰ ਰਹੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਰੋਤ ਹਨ।

ੴ ਤਿਹਾਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ
ਮਾਲਕ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼
ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜੰਗ ਡਤਿਹ ਕਰਕੇ
ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ, ਆਏ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋੜਾ ਜਿਹੀ
ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦੇਵਾਂ। ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਹੁਕਿਮਾਂ ਰਾਹੁਪੁਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਆਲਸਪੁਰ ਦਾ
ਪਠਾਣ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅ
ਫਤਹਿ ਖਾਂ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵੱਡੇ ਮੀਰ ਜਿਲ੍ਹਾ
ਜਲੰਧਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਨਕੇ ਸਨ। ਵੱਡਾ ਮੀਰ
ਪਿੰਡ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਇਹ ਆਪਣੇ
ਨਾਨਕੇ ਘਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਮੀਰ ਪਿੰਡ
ਦੇ ਕਈ ਪਠਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਸਮਾਈਲ
ਖਾਂ, ਦਿਲਾਵਰ ਖਾਂ ਤੇ ਅਮੀਰ ਖਾਂ ਆਦਿ
ਸੁਰਬੀਰ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਠਾਣਾਂ ਨੂੰ
ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ਼ ਨੇ
ਆਪਣੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਨੌਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ
ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਛੋਟੀ ਉਸਰ ਦਾ ਪੈਂਦੇ
ਖਾਂ ਵੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਛੋਟੇ
ਹੁੰਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼
ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਹੀ ਪੈਂਦੇ
ਖਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਿਆ ਤੇ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਤੇ
ਭਲਵਾਨ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਬੱਧੀ

ਗਲਤ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲ ਪਈ। ਉਹ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੁਗਲ ਛੋਜਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਛੇਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਨਮੁੱਖ ਜੰਗ ਕਰਨ ਆ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਵੱਡਾ ਹੋਇਆ, ਖਾਪਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਲੜਨ ਵਾਸਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਬੜੀ ਭਿਆਨਕ ਜੰਗ ਹੋਈ ਤੇ ਅਖੀਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੱਥੋਂ ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਪੈਂਦੇ ਖਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ ਤੇ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਖਚੈਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਸੱਭਗ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਸਾਹਿਬ ਬੰਗਾ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਕਰੀ 1691 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਨਗਰ ਦੁਰਗਾਪੁਰ (ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ) ਵਿਖੇ ਪੜ੍ਹੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਇਸ ਸਥਾਨ ਉੱਪਰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਤੇ ਇੱਕ

ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਕੌਰੀ ਪਿੰਡ (ਖੰਨਾ) ਦਾ ਤਿਆਨਕ ਰੇਲ ਹਾਇਦਰਾਬਾਦ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਕਮ ਸੇਵਾ

ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧ ਐਸ.ਪੀ.
ਪੰਡੇਰੀ ਸਿੱਧਵਾਂ 95011-00062
(Punjab Mail USA)

ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਥੇ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਭਾਈ ਘਨੋਈਆ ਜੀ ਵਾਲੀ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ। ਖੱਨੇ ਦੇ ਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਕੌਨੇ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਗਰੀਬ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਰਸਤੇ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਾਸਤੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਬੋਹੁਦ ਘਟੀਆ ਹਰਕਤ ਵੀ ਵਧਪੰਨੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਨਿਰਸਵਾਰ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਮਿਤਕਾਂ ਦੇ ਗਹਿਰੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਚੌਰੀ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਰੈਂਡ ਕਰਾਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਰੰਗ ਹੱਥੀਂ ਪਕੜ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਘਟੀਆ ਹਰਕਤ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਲਾਹਨਤਾਂ ਪਾਈਆਂ ਤੇ ਕੁੱਠਮਾਰ ਕੇ ਉਥੋਂ ਭਜਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹੁਣ ਵੀ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਰੇਲ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਖਬਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨ ਉਦਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨਸਾਨੀ ਗਲਤੀ ਤੇ ਅਣਗਹਿਰੀ ਕਾਰਨ ਪੂਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸੁਧਾਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ। ਹਾਦਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀਆਂ ਪੜਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸਟ, ਨਾਅਹਿਲ ਅਤੇ ਕੰਮਚੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਫਾਇਦਾ, ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਉਣੇ। ਇਸ ਲਈ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸਿਸਟਮ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਦਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਹਾਦਸੇ ਨਾ ਵਾਪਰਨ। ਕਿਸੇ ਮੰਤਰੀ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਸਰਖਾਪੁਨ ਕਰਨ ਸਾਲ ਕੌਂਝੀ ਵਰਤ ਪੈਂਣ।

ਪਲਟੀਆਂ ਖਾ ਗਈ। ਸਿਆਲਦਾ ਦੇ ਚਾਰ
ਅਤੇ ਫਰੰਟੀਅਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਡੱਬੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਦੌਵਾਂ ਟਰੈਨਾਂ ਵਿਚ
ਕਰੀਬ 2500 ਮਸ਼ਾਫਰ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ
ਵਿਚੋਂ 212 ਮਾਰੇ ਗਏ ਤੇ ਸੈਕੜੇ ਜਥੀ ਹੋ
ਗਏ। ਹਾਦਸਾ ਐਨਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸੀ ਕਿ
ਸਿਆਲਦਾ ਦਾ ਇੰਜਨ ਟੀਨ ਦੇ ਡੱਬੇ ਵਾਂਗ
ਮਰੁੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫਰਾਈਵਰ ਦੀ
ਲਾਸ਼ ਦੇ ਟਕੜੇ-ਟਕੜੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਦਰਦਨ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ
ਵਰਨਣਯੋਗ ਪੱਖ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਖਾਈ ਗਈ ਮਿਸਾਲੀ
ਤੇ ਗਾਥਾਮਈ ਸੇਵਾ ਭਾਵਨਾ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ
ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ
ਬਿਜਲੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਰੇ
ਪਾਸੇ ਜਖਮੀਆਂ ਦਾ ਚੀਕ ਚਿਹਾੜਾ ਪਿਆ
ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਲਈ ਵੀ ਦਿਮਾਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਦੇ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਬਖਰ ਫੈਲਦੇ ਸਾਰ ਢੂਹ ਨੇੜੇ
ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਖੰਨੇ ਤੋਂ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਫੌਰਨ
ਮਦਦ ਲਈ ਪੁੰਚ ਗਏ। ਰੱਸ਼ਨੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ
ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਹਾਦਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ
ਦੇ ਦੌਰਾਂ ਪਾਸੇ ਦਰਜਨਾਂ ਟਰੈਕਟਰ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ
ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਈਟਾਂ ਜਗਾ ਕੇ
ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਡੀਜ਼ਲ ਦੀ
ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਕੋਲੋ
ਮੰਗਿਆ। ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ-ਪਹਿਲਾਂ
ਦਾਨਵੀਰਾਂ ਨੇ ਸੈਂਕੜੇ ਸਟਰੇਚਰ, ਮੰਜ਼ੀਆਂ,
ਕਬੰਲ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਆਦਿ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੰਚਾ ਦਿੱਤੀਆਂ
ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਇੱਕ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰਦੇ, ਤਾਂ ਸੌ ਬੰਦਾ ਹਾਜ਼ਰ
ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰੀ
ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ
ਪੰਜਾਬ ਤਾਥੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਕੀ ਜਾਣ

ਪਸ਼ਾਦਿਆਂ ਦਾ ਲੰਗਰ ਚਾਲ੍ਹ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ
ਤੈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ
ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ
ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੌਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।
ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਰੇਲਵੇ ਦੇ ਉੱਚ
ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਕੀਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਭਰ
ਆਈਆਂ। ਇੱਕ ਅਫਸਰ ਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ
ਕਈ ਸਬੰਧੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿੱਥੇ ਜੇ
ਐਕਸੀਡੈਟ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਲੋਕ ਮਦਦ
ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਮਿਤਕਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਮਾਂ
ਦਾ ਸਮਾਨ ਲੁੱਣਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।
ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ
ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਮਸ਼ਕਿਲ ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤੇ
ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਆਈ
ਸੀ। ਮਿਤਕਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਾਰਸ ਐਨੇ ਅਮੀਰ
ਨਾਂਹੀਂ ਸੱਚ ਕਿ ਜਿੱਥੀ ਕੱਮੜ ਰੱਕ ਕਿਨਾਹੇ

ਬਜ਼ੁਗਾਂ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਦਰਵਿਵਹਾਰ ਬਣਿਆ ਰੈਲੋਂਜ

“ਵਿਸ਼ਵ ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ 2023 ਦਾ ਥੀਮ ਹੈ- ਸਰਕਲ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ, ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਸਥਤ-ਆਧਾਰਿਤ ਜਵਾਬਾਂ 'ਚ ਲਿੰਗ-ਅਧਾਰਤ ਹਿੱਸਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘੱਟ ਰਹੀ ਇੱਤੋਂ ਅਤੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਮਾੜਾ ਵਿਵਹਾਰ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਗੋਂ-ਸਾਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਮਯਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਕੇਅਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹਿੱਸਾ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਰੋਕਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ”- ਅਨਿਲ ਧੀਰ

ਅਨਿਲ ਧੀਰ
ਬਰੈਟਾਪਨ, ਕੈਨੇਡਾ
647-853-5800
hmedia1@hotmail.com
(Punjabi Mail US)

■ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

- ਵਿਆਸਤ ਜ਼ਿਦਗੀ ਵਿਚ ਦਿਮਾਗਾਂ ਤੁਰ 'ਤ ਹੋਮੇਸ਼ਾ ਐਕਟਿਵ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
  - ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਰਥਾ ਮੁਤਾਬਕ ਨਿਯਮਿਤ ਐਕਾਂਬਿਕ ਐਕਸੈਰਚਾਈਜ਼, ਯੋਗਾ, ਸਾਇਕਲਿੰਗ ਤੇ ਸੈਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
  - ਵੱਡੇ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਤੰਦਰਸਤੀ ਲਈ ਜੰਕ ਫੁੱਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖ ਕੇ ਹੋਮੇਸ਼ਾ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਭੱਜਨ ਦਿਓ, ਰੌਂਝਾਨਾ 8-10 ਪੰਟੇ ਦੀ ਨੀਂਦ ਲੈਣ ਦਵੇਂ। ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਆਦਤ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖੋ।
  - ਬੜ੍ਹੇ ਰਾਗਾਂ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਹਾਰ ਨਾ ਕਰਕੇ ਹੋਮੇਸ਼ਾ ਫਿਆਰ ਤੇ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਵੋ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਇੱਕ ਦਿਨ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ 'ਚ ਪਾਪਰ ਏਖਡਾਲ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਿਆਂ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਾਰਨ ਬੜ੍ਹੇ ਰਾਗਾਂ, ਦੱਸਤ-ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਹੋਂਕਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਿਹਾ ਹੈ।

ਦ ਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ 15 ਜੂਨ 2023 ਵਾਲੇ
ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਵ ਬਜ਼ੁਗਰਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ
ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ ਲਈ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ
ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ
ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਬਜ਼ੁਗਰਾਂ ਲਈ ਹਰ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨਾਲ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ
ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਖੂਕਤ
ਰਾਸ਼ਟਰ ਮਹਾਂਸਭਾ ਨੇ 27 ਦਸੰਬਰ, 2011
ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸਨੇ 1 ਜੂਨ, 2006 'ਚ
ਇਸ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਰ ਸਾਲ
ਦੇ ਇਸ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਪੁਰਣੀ ਜਨਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ
ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣ ਲਈ ਪੁਰੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਯੂ.ਐਨ. ਮੁਤਾਬਿਕ
ਲਗਭਗ ਹਰ 6 ਵਿਚੋਂ 1 ਬਜ਼ੁਗਰਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ
ਕਿਸਮ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਕੌਂਝਡ-
19 ਦੇ ਲਾਕਡਾਊਨ ਨੇ ਘਰਾਂ ਅੰਦਰ ਇਕੱਲੇ
ਰਹਿੰਦਾਂ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਹੱਮਾਰੀ
ਕਾਰਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਮੱਲੀਅਤ ਘਟਣ ਨਾਲ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੱਟ ਅਤੇ ਇਕੱਲਾਪਨ ਵੱਧਿਆ ਹੈ।

ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹਮੇਸ਼ਾ
 ਟੈਨਸ਼ਨ ਦੇਣਾ, ਲੜਾਈ-ਝਗੜਾ, ਕੁੱਟ-ਮਾਰ,
 ਘੇਰ੍ਹੂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਅਤੇ ਬਿਮਾਰੀ ਵੇਲੇ
 ਦੇਖਭਾਲ ਨਾ ਕਰਣਾ, ਵਿੱਤੀ ਸੋਸ਼ਣ, ਸਤਿਕਾਰ
 ਨਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ
 ਟੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਬਿਮਾਰ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨ
 ਦੀ ਉਮਰ ਘਟਾ ਰਹੇ ਹਨ।

■ ਯਾਦ ਕਰੋ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ, ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਤੋਂ ਬਜ਼ੁਗ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਰੀ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਜ਼ਗ਼ਬਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿੰਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਵਕਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਤਰ੍ਹਾਂਵਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਜ਼ੁਹਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ
ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ
ਬਜ਼ੁਹਰਾ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਬਿਆਨ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ
ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

- ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਾਂਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਮਾਰ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਅਕਸਰ ਘਰ ਅੰਦਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸੇ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹੱਥਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਸਰੀਰਕ ਸੌਮਣ ਵਿੱਚ ਕੱਟਮਾਰ, ਲੱਤ
- ਮਾਰਨਾ, ਧੱਕਾ ਦੇਣਾ, ਬੱਪੜ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਸੱਟਾਂ ਦੇਣਾ ਹੈ।
- ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਲਗ ਨਾਲ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ ਜ਼ਿਨਸੀ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਤੇ ਸੰਬੰਧ ਦੇਖੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
- ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾ ਕਾਰਨ ਡਰਉਣਾ, ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ, ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ, ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵੱਧ ਕਰੀਆਂ ਹਨ।

ਵੈਂ ਸੇ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ, ਮਿਥੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕੁਲ ਮੌਕੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਵਲੋਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਹਨਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਭਾਰਤੀ ਗਣਤੰਤਰ 'ਚ ਸੱਬਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਹੋਕਾਂ ਉਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆਪਣਾ ਰੋਹਬ ਦਾਬ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਗਾਈ 1975 ਦੀ ਐਸਰਜ਼ੈਸੀ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਰੋਹ ਜਾਗਿਆ। ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾ, ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ, ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਆਦਿ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਰਕਾਰ 'ਚ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ। ਇਹ ਸਫ਼ਲਤਾ ਤਦੇ ਸੰਭਵ ਹੋਈ, ਜੇਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਇੱਕਜੁੱਟ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਚੁਨਣ ਵੇਲੇ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਆਪਣੀ ਕਾਟੋ-ਕਲੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕਜੁੱਟ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕੀਆਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਸਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਮੁੜ ਪਾਰਟੀਆਂ 'ਚ ਢੁਢੇੜ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ। ਮੁਹਾਰਜੀ ਡਿਸਾਈ, ਬਾਬੂ ਜਗਜੀਵਨ ਰਾਮ ਅਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਦੰਡ ਵਿਚ ਸਨ। ਮੁਹਾਰਜੀ ਡਿਸਾਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ, ਮਨਮਾਨੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਹ ਇਕੱਠੇ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕੇ। ਦੂਜਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਧਿਰਾਂ ਦੀ, ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਪਤੀ ਵੱਖਰੀ ਪੁੱਚ ਸੀ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਖੇਮਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੀ ਪਾਲਸੀ ਅਪਨਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਉਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਸਨ।

ਦੇਸ਼ 'ਚ ਐਸਰਜ਼ੈਸੀ ਲਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਅਗਜ਼ਕਤਾ ਵਾਲੀ ਹਾਲਤ ਸੀ। ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ 1974 'ਚ ਜਦੋਂ ਪੂਰਨ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਦਿੱਤਾ, ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਪੁਰਨ ਹੋਰ ਫੈਲਿਆ ਅਤੇ ਬਾਅਦ 'ਚ ਇਹੋ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਹੋਇਆ। ਉਸਦਾ ਕਾਰਨ ਮੌਕੇ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਾਲ ਮਿਆਦ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਕੋ ਇੱਕ ਨੇਤਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, “ਇੰਦਰਾ ਤੇਰੀ ਸਵੇਰ ਦੀ ਜੈ, ਇੰਦਰਾ ਤੇਰੀ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਜੈ, ਇੰਦਰਾ ਤੇਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਜੈ, ਇੰਦਰਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਦੀ ਜੈ” ਪਰ ਹੋਰ ਇੰਨਾ ਫੈਲਿਆ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੇ ਨਾਹਰਾ ਦਿੱਤਾ, “ਗੱਦੀ ਖਾਲੀ ਕਰੋ ਕਿ ਜਨਤਾ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।”

ਅੱਜ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਉਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲੱਗ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਧੰਨ ਕੁਝੇਂਗ ਦੇ ਹੱਥ ਸੌਂਪ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਨਿੱਜੀਕਰਨ, ਕੇਂਦਰੀਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਉਤੇ ਹਨ। ਨਿੱਚੇ ਦੋ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸੁਖਾਵੀਂ ਨਹੀਂ। ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੌਕੇ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕਾਬਲੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨੇਟੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਰੋਧ ਇਕ ਰਾਏ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ 12 ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉਹ ਹਮਾਇਤ ਲੈ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੌਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੌਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਲਾਨਿੰਗ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਪਰ ਕੱਟਕੇ ਬਣਾਏ ਨੀਤੀ ਆਯੋਗ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ 12 ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਵੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ, ਕਿਧਰੇ ਨਾ ਕਿਧਰੇ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਇੱਕਜੁੱਠ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਾਬਦ ਜਿਥੋਂ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵਿਰੋਧੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਤੀਜ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕਜੁੱਠ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਹਨ। ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਖੱਬੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਮੌਕੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਸਾਂਝਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

(2) ਕਿਉਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ?

(3) ਕਿਉਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੀਲੋ-ਵਸੀਲੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਕਮ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੇ ਰਾਹ ਹਨ?

(4) ਕਿਉਂ ਵਿਰੋਧੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈ.ਡੀ.

ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਂਦਰੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਗਹੌਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ?

(5) ਕਿਉਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਬੋਲਣ, ਵਿਚਰਨ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਧੂੰਹੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਗਾਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਡੱਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

(6) ਕਿਉਂ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨੁੱਕਰੇ ਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?

ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦੇਕੇ ਦਾ ਸਵਾਲ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ

ਮੋਬਾਈਲ : 98158-02070
(Punjab Mail USA)

ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ 6 ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ, 54 ਸੁਬਾਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ 2597 ਗੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਤ੍ਰਿਲੰਬੁਲ ਕਾਂਗਰਸ, ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਮਾਰਕਸੀ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ, ਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਕਾਂਗਰਸ, ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਧਿਰਾਂ 'ਚ ਭੀ.ਐਮ.ਕੇ., ਅੰਨਾ ਭੀ.ਐਮ.ਕੇ., ਸ਼ੋਮਲੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਪਾਲਸੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਲਾਨ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਲਸੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਬਹੁਤੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਭਾਜਪਾਈ ਸਰਕਾਰ ਉਤੇ ਫਿਕਰੇਟਰਾਨਾ ਰਵੱਦੀਆ ਅੰਖਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੱਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਏਕਾਅਧਿਕਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨਿਵਾਣਾ ਵੱਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾਈ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੰਮੀ ਸੌਮੇ ਧੋਨ ਕਬੰਦਰੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼, ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਹੱਥ ਗਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਅੱਜੀਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸੁਚੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਪਾਰਦੀ।

ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ, ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਸਮਈ ਨੇਤਾ ਨਿਰਦੰਦਰ ਮੌਕੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਾਜਪਾਨਾਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਦੇ, ਚੋਣਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਗਈ ਹੈ। ਮੱਧ ਪਦਾਰਥ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਿਗੜ੍ਹ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਈਆਂ ਚੋਣਾਂ, ਜੋ 2024 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤੇਲੋਗਾਨਾ, ਮਿਜ਼ੰਗ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਉਡਿਕ 'ਚ ਹੋਣ ਵਿਚ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸੁਚੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਿਕਲਿਆਂ ਚੋਣ ਲੱਗੇਗੀ।

ਅੱਜ ਵਿਚ ਅਸੰਤੋਸ਼ ਹੈ। ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ, ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਕ੍ਰਿਸਮਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਦੇ ਕੰਮੀ ਸੌਮੇ ਧੋਨ ਕਬੰਦਰੂੰ ਸੌਂਪ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੌਲਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼, ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਂ ਹੱਥ ਗਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਧਾਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਧੋਹੀ ਜੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਧਾਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਧੋਹੀ ਜੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹ

ਪੀ ਬਰਤਨ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਾਦ-ਮੁਰਾਈ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਤਕਗੀਥਨ 40 ਵਰ੍ਹੇ ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਇਰਦ-ਗਿਰਦ ਕੇਂਦਰਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਹੈ। 1926 ਤੋਂ 1966 ਤੱਕ 40 ਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਵਾਰੀਖ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਖਸ਼ੀ ਗੋਪੀ ਚੰਦ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਮੁਲਾਂ ਦੇਵੀ ਜੀ ਦੀ ਕੁੱਖਾਂ ਪਿੰਡ ਹਰਿਆਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਚ 24 ਜੂਨ 1885 ਨੂੰ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਪਰਿਵਾਰ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵੱਲ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਚਪਨ ਦਾ ਨਾਮ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਸੀ। ਸਕੂਲ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਭੁੰਗ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੜ੍ਹੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਤਵਾਰੀਖ ਦਾ ਬੜਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਵਿਖੇ ਬਾਬਾ ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਮਸਤੂਆਣਾ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਨਾਨਕ ਚੰਦ (ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ) ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਣਨ ਵਾਸਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੇ ਮਨ ਤੇ ਐਸਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਕੇ ਹੀ ਘਰ ਪਰਤੇ। ਜਦੋਂ ਨਾਨਕ ਚੰਦ ਤੋਂ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਣ ਕੇ ਸਿਰ ਤੇ ਦਸਤਾਰ ਸਜਾਈ, ਗਲ ਚੰਦ ਕਿਰਪਾਨ ਪਾਈ ਘਰ ਪਰਤੇ, ਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਜੀਅ ਨਾਗਾਜ਼ ਹੋਏ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨਾਗਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ-ਪੋਰਖੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ। ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੰਗਾਨ ਹੀ 1907 ਵਿਚ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ ਅਤੇ ਬੀ.ਏ. ਇਸੇ ਸਾਲ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਛੇਤੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ। ਸ: ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ, ਮਾਸਟਰ ਸੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ: ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਚੰਗੇ ਦੋਸਤ ਬਣ ਗਏ। ਉਹ ਲਾਇਲਪੁਰ ਸਕੂਲ ਚੱਕ ਨੰ 41 ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਿਆਪਕ ਲੱਗ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਚਾਲੂ ਹੋ ਗਏ। 21 ਮਈ 1920 ਦੇ ਦਿਨ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 'ਅਕਾਲੀ' ਅਖਬਾਰ ਛੱਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੰਥ-ਪ੍ਰੋਗ੍ਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ-ਤੇਜ਼ੇ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਆਸਤ ਬਾਰੇ ਇਹ ਹੋਰ ਲਹਿਰ ਵਜੋਂ ਸਮੱਗਰੀ ਛੱਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਆਈ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਹਿਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਗਈ।

ਮਾਸਟਰ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਬੋਲਾਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੀਡਰੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਰ ਪਕਾਰ ਦੇ ਮੋਹ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹੇ। ਆਪ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਜੀਵਨ ਬੇਦਾਗ, ਆਤਮ-ਉਤਸਰੀ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਆਪ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੰਮ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਜੋ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋ ਅੰਕਡਾਂ ਸਹਿਣੀਆਂ ਪਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਪ ਦੀ ਬੜੀ ਕਦਰ ਅਤੇ ਇੱਤੜਾਂ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਆਪ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗਏ।

ਆਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਕੁਝ ਟੈਕਟਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪ ਨੇ 'ਪੇਮ ਲਗਨ' ਅਤੇ 'ਬਾਬਾ ਤੇਗ ਸਿੰਘ' ਨਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਪ ਦੇ ਰਚੇ ਤਿੰਨ ਲਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਇਕ ਸਫਰਨਾਮਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ 'ਸੰਚਾ ਢੰਡੇਗਾ' (ਸੰਨ 1909 ਈ.) ਅਤੇ 'ਪਰਦੇਸੀ ਖਾਲਸਾ' ਨਾਂ ਦੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਰਸਾਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਬਾਦ ਵਿਚ 'ਅਕਾਲੀ' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਏ। ਸੰਨ 1961 ਈ. ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ 'ਜੱਬੇਦਾਰ' ਨਾਮ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਛਾਪਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੱਤਾਤ ਨਾਂ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪ ਨੇ ਪੰਥਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਬੂਬ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1949 ਈ. ਵਿਚ ਆਪ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਮਾਸਿਕ ਰਸਾਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪੱਤੀ ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਕੱਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇਹ ਕਈ ਸਾਲ ਨਿਕਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਫਿਰ ਇਹ ਛੱਪਦਾ-ਛੱਪਦਾ ਬੰਦ ਹੈ।

ਗਿਆ। 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1920 ਦੇ ਦਿਨ ਅੰਦੋਂ ਪਛੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਸੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੇਡੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਬੋਧ ਲਈਆਂ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੌਂਕਚਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕਰ ਲਈ ਗਏ। 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1923 ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਜੰਬੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ 1925 ਤੱਕ ਉਵੇਂ ਹੀ ਚੱਲਦੀ ਰਹੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਵਰੀ 1926 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਅਕਾਲੀਆਂ ਆਗੂ ਇਸ ਸ਼ਹਰਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲਣਗੇ। ਪਰ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਮੰਨਕੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਗੂ ਜੱਬੇਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ 17 ਜੁਲਾਈ, 1926 ਦੇ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਗੁਰੂਪ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਗੂ ਚੁਣ ਲਿਆ। ਸਤੰਬਰ 1926 ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰੱਹਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਘੁੰਮੀ ਰਹੀ।

2 ਅਕਤੂਬਰ, 1926 ਨੂੰ ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਣੇ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਬੋਰਡ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਰੱਖ ਲਿਆ ਗਿਆ। 1927 ਚੰਗ ਸਿੰਘ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੰਭਾਲ ਲਈ। 1928 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਸਾਈਮਨ ਕੰਸ਼ਨ ਭਾਰਤ ਆਇਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਵੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖ-ਪੋਰਖੇ ਕਰਕੇ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੀ, ਤਾਂ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਉਸ ਦਾ ਡੱਟਵਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ

ਤੇ ਗਿਆਨੀ ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ 4 ਦਸੰਬਰ 1999 ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ 25 ਮਾਰਚ 1947 ਨੂੰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਕਾਬਾਗ ਮੰਜ਼ੀ ਸਾਹਿਬ ਸੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਦੀ ਦੀਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜੱਬੇਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨਾਗੋਕੇ, ਜਥੇ ਈਸ਼ਟਰ ਸਿੰਘ ਮਝੀਲ, ਪ੍ਰਿ: ਗੰਗਾ ਸਿੰਘ, ਕੈਪਟਨ ਕੋਸ਼ਪ ਚੰਦਰ, ਡਾ. ਭਰਤ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਤਕਗੀਥਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਬੰਗਾਲ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁੱਝ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਦਾਰ ਪਟੇਲ ਦਾ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਸੀ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅੰਦਰ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀਕਲਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋਣ ਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਹਾਮੀ ਸਨ “ਪੰਥ ਵਸੈ ਮੈਂ ਉਜ਼ਾਂ” ਚਾਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਮੁਗਲਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਲ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਲੜੀ ਗਈ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕੁਝ ਰਾਖਾਨੀ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰਹੀ ਹੈ। 15 ਅਗਸਤ 1947 ਤੱਕ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ ਬੁਗਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਲੀਡਰ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੋਦਰਾਵਰ ਤਗੀਕ ਨਾਲ ਫਿਰਕੂ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਪਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਰਹੇ। ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਈ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਦ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਬਾਜ਼ ਹੋਏ। ਪੰਹਿਲੀ ਵਾਰ 12-10-1930 ਤੋਂ 17-06-1933, ਦੂਜੀ ਵਾਰ 13-06-1936 ਤੋਂ 19-11-1944, ਤੀਜੀ ਵਾਰ 07-02-1955 ਤੋਂ 21-05-1955, ਚੌਥੀ ਵਾਰ 16-10-1955 ਤੋ

ਜੇ ਕਿਸ਼ਨਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨਾ ਜੰਮਦਾ ਤੇ ਜਿਉਣਾ ਮੌਜੂਦਾ ਨਾ ਬਣਦਾ

ਹੀ ਹਾਂ ਗੱਲ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਣੀ ਪਏਗੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦ ਫਿਲਮ ਇਕੱਲੀ ਮੌਜੂਦ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਿੰਡ ਦੇ, ਤੇ ਨਾਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬਹਾਦਰ ਸਰਮਿਆਂ ਦੀ ਫਿਲਮ ਹੈ... ਹਰ ਉਹ ਦਲੋਰ ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਵੱਡੇ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਤੋਂ ਨਿੱਕਾ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਮੈਂ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਉਹ ਤਾਕਤ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤੌਰ ਸਕੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਕਿਸ਼ਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਸੱਚੀਮੁੱਢੀ ਕਿਸ਼ਨਾ ਮੌਜੂਦ ਕਿ ਸੀ?

ਮੇਰੇ ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲਮ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਸੀ ਕਿ ਕਾਸ਼ ਜਿਉਣਾ ਮੌਜੂਦ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਦੇਵ ਖਰੜ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ... ਜੇਕਰ ਦੇਵ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾ ਕਿਸ਼ਨਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸਿਨਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਦੀ ਕੀ ਕਿਸ਼ਨਾ ਮੌਜੂਦ ਕੀ ਸੀ।

ਦੇਵ ਬਾਬੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿਸ਼ਨੇ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਈ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸ਼ਨਾ ਨਾ ਜੰਮਦਾ ਤੇ ਜਿਉਣਾ ਨਾ ਬਣਦਾ...

ਤੁਸੀਂ ਸਿਨਮਾ ਹਾਲ ਦੇ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਆਹੀ ਕਹੀ ਜਾਓਗੇ ਕੀ ਵਾਹ!! ਆਹ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿੰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਰਦਾਰ ਕਿੰਨਾ ਸਹੀ ਹੈ.... ਹਰ ਇੱਕ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮੀਅਤ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਕਿ ਆਹ ਕਿਰਦਾਰ ਦੀ ਕੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਇਸ ਕਿਰਦਾਰ ਨੂੰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ? ਮੌਜੂਦ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਸੀ, ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਦਿੱਕਤ ਹੈ, ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਦੇਸੀਪੁਣਾ ਘੱਟ ਲੱਗਾ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਸ ਕਿਰਦਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ.. ਵਪੀਆ ਲੱਗਾ..

ਮੌਜੂਦ ਫਿਲਮ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਕੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਪਰ

ਬਾਕੀਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ...

ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੇ ਸਾਰੇ ਮੌਜੂਦਾਂ ਨੂੰ, ਸਾਰੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਬਣਾ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਲਿਖਾਂ ਕਿ ਫਿਲਮ

ਦੇ ਵਿਚ ਇਕ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਨਾਇਕ-ਨਾਇਕਾਵਾਂ ਸਨ।

ਉਹ ਹੋ, ਇਹ ਕਿਦਾਂ ਭੁੱਲ ਗਈ!!! ਜੈਸਮੀਨ ਸੈਂਡਲਸ ਬੈਰੇ ਕਿੰਨਿਆਂ ਦੇ ਦਿਲ ਕੱਢ ਲਈ ਹੋਣੇ। ਕਸਟਿਊਮਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ

ਬਰੁਨ ਕੌਰ ਮਾਨ
ਜਲੰਧਰ
(Punjab Mail USA)

ਕਮਾਲ ਦਾ।
ਬੱਸ ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਘੁੰਡ ਪੂਰਾ ਲੰਬਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ। ਕੀ ਉਦੋਂ ਘੁੰਡ ਲੰਬਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੱਢਦੇ ਹੁੰਦੇ!!!

ਬਾਕੀ ਕਸਟਿਊਮਜ਼ ਤਾਂ ਇਵੇਂ ਲੱਗਦੇ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ 'ਚ ਹੀ ਖਗੀਦੇ ਹੋਣ..

ਮੌਜੂਦ ਦਾ ਹਰ ਇੱਕ ਬੰਦਾ ਵਧਾਈ ਦਾ ਪਾਤਰ ਹੈ, ਏਨੀ ਬਾਕੀ ਨਾਲ ਨਿੱਕਾ-ਨਿੱਕਾ ਵੇਰਵਾ ਕਮਾਲ।

ਰਿੱਦੀ ਤੱਤੀ ਦਾ ਸਾਗ ਟੁੱਟਣਾ, ਇਵੇਂ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਚੁੱਲ੍ਹੇ 'ਤੇ ਲੱਤ ਮਾਰੀ ਹੋਵੇ, ਮੱਝ ਨੂੰ ਗੱਲੀ ਲੱਗਣਾ, ਲੂੰ-ਕੰਢੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਗਿਆ। ਕਿਸ਼ਨੇ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਧੋਖਾ, ਜੀਉਣੇ ਦੇ ਜੀਜੇ ਦੀ ਯਾਰ-ਮਾਰ... ਕਿਸੇ ਗਰੀਬ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ .. ਹਰ ਇਕ ਸੀਨ 'ਤੇ ਵੱਖਰ-ਵੱਖਰੇ ਪੱਤੀਕਰਮ ਆਉਣੇ ਸ਼ਭਾਵਕ ਸਨ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਫਿਲਮ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ, ਇਹ ਉਹ ਦਰਦ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾਏ

ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਪਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਇਹ ਨਿਰਦੀਪੁਣਾ ਗੁਰਬਤ ਹਦਾਉਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਦੀ ਤਗੀਕ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਰਾਜਾ, ਕਿਸੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਵਾਲਾ ਵਡੀਗਾ ਸਾਡੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਹੈ, ਸੋਚ ਕੇ ਰੂਹ ਕੰਬਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਲਿਆਂ 'ਚ ਸਾਡੇ ਬਹਾਦਰਾਂ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਨੇ, ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾਂ ਨੇ, ਦਰਦਾਂ ਨੂੰ ਹੌਂਦਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਹਾਕਮਾਂ ਦੇ ਹਿੱਕ 'ਤੇ ਦੀਵੇਂ ਬਾਲੇ, ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਭਾਵ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਨਾ!!

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ

ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ
ਸਰਹਿੰਦ ਸ਼ਹਿਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ
ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ: 98889-40211
(Punjab Mail USA)

ਬਾਹਰ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੀਵਾਲੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੀਵਾਲੀ ਵਜੋਂ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਰਹੇਗੀ। ਰਾਤੀ 10 ਵਜੇ ਰਸ਼ਮੀਤ ਬੇਠੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ ਏਅਰਪੋਰਟ ਚਲੇ ਗਏ। ਘੰਟੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਬੇਠੀ ਦਾ ਅੰਦਰੋਂ ਓ.ਕੇ. ਦਾ ਫੌਨ ਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਾਪਸ ਕਮਰੇ 'ਚ ਆ ਕੇ ਚੁੱਪਚਾਪ ਸੌਂ ਗਏ। ਦੂਜੀ ਸਵੇਰ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦਿਆਂ ਸਰਦਾਰਨੀ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੀ ਮਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਚਲੇ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਗੱਲਾਂਬਾਤਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਤੇ ਖਾਣਾ ਖਾਂਦਿਆਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ 3 ਵੱਜ ਗਏ। ਉਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਚਾਲੇ ਪਏ, ਰਸਤੇ 'ਚ ਅੰਬਾਲੇ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਢਾਬੇ 'ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਖਾਣਾ ਕਾਰੀ ਸੀ ਕਿ ਬੇਠੀ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਫੌਨ ਵੀ ਆ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ ਹਾਲੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਸਰਹਿੰਦ ਨਹੀਂ ਸਾਂ ਅੱਪੜੇ ਪਰ ਬੇਠੀ ਗਸ਼ੀਤ ਦਿੱਲੀਓਂ ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਕੈਨੇਡਾ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦੀ ਮਾਸੀ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਰੋਮੀ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦਾ ਮੁੰਹ ਮਿੱਠਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਹੋਟਲ ਦਾ ਸਟਾਫ ਵੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਆਗ ਪਾਂਧੀ ਪਾਂਧੀ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਤੇ ਮੌਜੂਦੀ ਪਤਨੀ ਆਪਣੀ ਕਾਰ 'ਚ ਹੀ ਬੇਠੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਚੱਲ ਪਏ। ਸਿੰਘ ਬਾਡਰ ਵਿਖੇ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ ਬੈਠੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘ ਦੁਪਹਿਰੇ 12 ਕੁ ਵਜੇ ਦਿੱਲੀ ਏਅਰਪੋਰਟ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਇੱਕ ਕਾਰ ਪਾਰਕਿੰਗ 'ਚ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਟੈਸਟ ਲਈ ਸੈਪਲ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਬੈਠੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੈਪਲ ਦੇ ਕੇ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਹੋਟਲ ਵਾਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚ ਆ ਗਏ। ਇੱਥੇ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਪੁਰੀਆਂ ਰੋਣਕਾਂ ਸਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਸ 'ਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ। ਅਧਾਰੀਆਂ ਜਾਣ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਮਨ ਟਿਕਾਣੇ ਕਰਿਆ। ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਥੱਕੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਥਿਆਉਟ ਕਢਵਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਾਪਸ ਕਮਰੇ 'ਚ ਆ ਕੇ ਕੁਝ ਵੱਚਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਮਾਸੀ ਜਿਹੀ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਹੋਟਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਸਾਮਾਨ ਚੁੱਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਜਾ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਇੱਧਰ ਅਸੀਂ ਵੀ ਰਾਤੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਕੇ ਰਿਸ

ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ,
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ,
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ।
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ ।
ਵਿਸ਼ਾ:- ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਸਿਤਤਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ।

ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਜੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਤ 555 ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ (2023-24 ਈ:) ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਹਾੜਾ 25 ਜੇਠ (8 ਜੂਨ) ਦਾ ਦਰਜ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਿਨ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਾਗੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਵੇਖੋ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਹਾੜਾ 18 ਹਾੜ ਦਾ ਦਰਜ ਹੈ। ਜੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਦਿਹਾੜਾ, ਹਰ ਸਾਲ 18 ਹਾੜ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਸਾਲ 25 ਜੇਠ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੋ ਨਹੀਂ ਕਈ ਸਵਾਲ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਜਣਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦਾ ਪਵਿਸ਼ਟਾ ਅਚਾਨਕ ਕਿਵੇਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ? ਕੀ ਇਹ ਪਰੂੰਫ ਰੀਡਰ ਜਾਂ ਛਾਪੇ ਖਾਨੇ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ? ਕੀ

संख्या समावेशी	प्रत्यक्ष अवधि अवधि दो विवरण दिए	
	पूर्वावधि	उत्तरावधि
546	15 दिन	2 मुख्याली
547	15 दिन	2 मुख्याली
548	15 दिन	1 मुख्याली
549	15 दिन	2 मुख्याली
550	15 दिन	2 मुख्याली
551	15 दिन	2 मुख्याली
552	15 दिन	1 मुख्याली
553	15 दिन	2 मुख्याली
554	15 दिन	2 मुख्याली
555	25 दिन	2 मुख्य

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ ? ਕੀ ਇਹ ਤਾਰੀਖ ਕਿਸੇ ਕਮੇਟੀ, ਸਬ-ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਸਿਫ਼ਾਰਿਸ਼ਾਂ

ਮੁਤਾਬਕ ਬਦਲੀ ਗਈ ਹੈ ? ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ?

ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੇਗੇ ਕਿ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਅਹਿਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਬਦਲ
ਦੇਣਾ, ਕੋਈ ਸਾਧਾਰਨ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ

ਮਰਦਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਾਹਾਮੈਂਦੇ

(Punjab)

(Continued)

ਬਹੁਤ ਹੀ ਫਿਕਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪੂਰੀ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ, ਆਪ ਜੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਚਿੰਤਾ ਹੋਵੇਗੇ। ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਥਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਤਾਰੀਖ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਪਨੰਦ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ
ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ
25 ਜੇਠ, ਸੰਮਤ 555 ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ
(8 ਜੁਨ, 2023 ਈ.)

ੴ ਸਾਹਮਣੇ ਜਦੋਂ ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ ਉੱਡਦੇ
ਕਿਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਨ
ਅੰਦਰ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ
ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਬੇਠ
ਕੇ ਪਰਦੇਸ ਜਾ ਸਕੀਏ। ਅਸਮਾਨ ਵਿਚ
ਉੱਡਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਚੱਲ
ਰਹੀ ਗੀਝ ਪੂਰੀ ਹੱਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤਾਂ
ਵਰ੍ਹੇ ਬੀਤ ਗਏ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ
ਕਦੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ
ਦੀਆਂ ਸੱਧਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ
ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਨੂੰ
ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਲਣ
ਤੱਕ ਸਮਾਂ ਬੀਤਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ
ਦੋਸਤ-ਮਿੱਤਰ ਜਦੋਂ ਰਲ ਕੇ ਬੈਠਦੇ ਸੀ, ਤਾਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਮਨ ਅੰਦਰ ਇਕ ਗੀਝ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ
ਖਬਰੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਹੁਣ
ਦਹਾਕੇ ਬੀਤ ਚੁੱਕੇ ਨੇ ਪਰਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ
ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਤੋਂ ਪਰਤਿਆ। ਮੁੜ ਕੇ ਕਦੋਂ
ਵੀ ਫੇਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਾਂ ਇੰਝ
ਆਖ ਲਈਏ ਕਿ ਘਰ ਦੇ ਬੋੜ ਨੇ ਅਸਮਾਨ
ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ।

ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਵਿਦੇਸ਼ ਦਾ ਚਾਅ ਮਨ
ਵਿਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦੇ ਸੀ ਕਿ
ਫਲਾਣੇ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੈਠਾ ਹੈ,
ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਅੰਦਰ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ
ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਭਾਵੇਂ
ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਤਾਂ ਹੋਈ ਪਰ ਆਖਰ
ਖਤਮ ਵੀ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਲਈ ਗਈ।
ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਕਿਹੜਾ
ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਵਰਗ ਮਹਿਸੂਸ
ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ
ਇੱਥੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ
ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਸਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਮਾੜਾ
ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਵਿਆਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੁੱਚਿਆ
ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ
ਬੱਚੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ
ਚੰਗੀਆਂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਮਾੜੀਆਂ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ
ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਪਰ ਪਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਾਂਧ ਹਰ
ਇਨਸਾਨ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਸੀ, ਜੋ ਸਮਾਂ
ਆਉਣ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ
ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ
ਦੇ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ।

ਅੱਜਕੁਲੁ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ
ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਆਉਂਦੇ
ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਰਿਆ ਭਾਣਾ ਵੀ
ਬੱਚੇ ਦੁਖਦਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ
ਕਰਜੇ ਚੱਕ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ
ਰਹੇ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਜਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ
ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵੇਚ
ਵਿਦੇਸ਼ ਵੱਲ ਨੂੰ ਮੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਰ ਇਹ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਰਨਾ
ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਇਥੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਸਾਜ਼ਗਾਰ
ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ
ਅਕਸਰ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ
ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਬੋਹੁਦ ਗਲਤ ਕੰਮ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਅਕਸਰ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜੀ
ਟੁੱਟ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜਾ ਮਾੜਾ ਹੁੰਦਾ
ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ
ਭੇਜੇ ਆਪਣੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਹਾਲਤ
ਵੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਕੀ ਬੀਤਦੀ
ਹੋਵੇਗੀ, ਇਹ ਸਾਂਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ।
ਇਥੇ ਵੀ ਗਿਸ਼ਤੇ ਤੜਾਕ-ਤੜਾਕ ਕਰਕੇ
ਟੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਾਂ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਕਦਰ
ਘੱਟ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਲੰਬੇ
ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਥੇ ਟਿਕੇ ਬੈਠੇ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ
ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿਚ ਆਇਆ ਦੀ ਹਾਲਤ ਲੋਈ ਬਹੁਤੀ

ਕਰਜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਲਏ ਅਤੇ
ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਲੈ ਲਈਆਂ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ
ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਭਰਨੀਆਂ ਜਾਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ

ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਵੀ
ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ
ਚੁੱਕ ਕੇ ਟਾਂਸਪੋਰਟ ਪੰਦੇ ਦੇ ਵਿਚ ਹੱਥ
ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਹੈ, ਇਕ ਤੌਰ 'ਵੱਧ ਕੇ ਟਰੱਕ ਲੈ
ਲਏ ਹਨ। ਅੰਤ ਉਹ ਕੰਮ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ
ਨਾ ਰਿਹਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਖੀਆਂ ਦੀਆਂ
ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਟੁੱਟ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਘਰ
ਵਿਆਜ਼ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਕਾਨ
ਬਣਾਏ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਸੌਂਦਾ ਘਾਟੇ ਦਾ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਂਬਚਾਰ
ਕੀਤੇ ਸਨ, ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਾ ਆਏ,
ਸਟੇਰ ਵੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਸੌਂਦਾ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ
ਹਨ। ਇਹ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੀ ਮਾਰ
ਹੇਠ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਦਰਦ ਕਹਾਣੀ ਹੈ।
ਪਰ ਕੁਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹਾਲਾਤ ਮਾੜੇ ਹਨ।
ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੜੀਆਂ ਦੇਹ
ਵਹਾਰ ਦੇ ਧੰਦੇ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਲਿਪਤ ਹੈ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ
ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਸੀ, ਉਹੀ

ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਲੜਕੀ ਵੱਲੋਂ
ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੇ
ਪਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ
ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਸੀਆਂ
ਹਨ, ਇਥੇ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ
ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ
ਸਾਡਾ ਮੂਲ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੌਚ ਕੀ ਰਹੇ
ਹਨ ਅਸੀਂ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਨਾਲੋਂ
ਟੁੱਟ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਮਾਂ-ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ
ਕੀ ਸੌਚ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ।
ਜਿਆਦਾਤਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ
ਮਾਲਕ ਦੇ ਰਹਿਮੋ-ਕਰਮ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ
ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੁਧੇ ਦਿਨੀਂ ਬਹੁਤ
ਸਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭੇਜਣ ਦੀ
ਲਟਕ ਰਹੀ ਤਲਵਾਰ ਵੀ ਹਟ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹਨ ਪਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਓਨਾ ਕਸੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ
ਭਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਨਾਲ ਤਾਂ ਇੱਕ ਭਾਣਾ ਹੋਰ ਵੀ ਵਾਪਰ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਦੀ ਵਿਚ ਭੁੱਕ ਕੇ ਮੌਤ ਦੇ
ਮੁੰਹ ਵਿਚ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਦਿਲ
ਦੀ ਦੁੱਰੇ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ
ਆਪਣੇ ਮਾਂ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਵਿਵਰਡੋਜ਼ ਨਸ਼ੇ
ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾਅਂ ਫਾਸਾਂ ਵਾ
ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ। ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ
ਵੀ ਆਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ
ਕੁੱਕਣ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢੇ ਜਾਣ ਦੀ ਦਰਦ
ਕਹਾਣੀ ਤਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਧਰਨੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ
ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ
ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੁਣ ਪਹਿਲਾਂ
ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।
ਇਥੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹਾ ਆਲਮ ਬਣ
ਚੁਕਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਨਸਾਨ ਰੂਹ
ਤੱਕ ਕੰਬ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਘਾਟੇ
ਵਾਲਾ ਸੌਦਾ ਬਣ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ
ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਆਲਮ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੁਝ ਕੁ ਖੇਤਰ ਠੀਕ ਵੀ ਹਨ।
ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਅੰਦਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ
ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਜਾ
ਰਹੀ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਹਾਲਾਤ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਹਨ। ਪਰ
ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ
ਠੀਕ ਹੈ। ਆਖਰ ਵਿਚ ਇਹ ਆਖ ਸਕਦੇ
ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਤਾਂਧਾ
ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਉਹ ਹੁਣ ਸਾਂਗ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ
ਬਾਅਦ ਸੱਜੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

PUNJAB U MAIL A

TV Channel, Newspaper, Radio

All over America, Canada, Australia & Europe

24 Hours 7 Days

Gold # 2867, Gem # 375, TV Zon # 6888,

Glow TV # 1828, Real TV etc.

You can also watch on our website: PunjabMailUSA.com

For any Information & Advertisement Call at

+1-916-280-8811 or +1-916-320-9444

E-mail: punjabmailtv@gmail.com Web: punjabmailusa.com

ੴ। ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਥੁੱਗ-ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਨ ਹੋ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਡਾ. ਰਾਧਾਕੁਮਾਰ ਨੇ ‘ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਨਾਤਨੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ’ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਡਾ. ਮੁਲਕਰਾਜ ਆਨੰਦ ਨੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ‘ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਵੇਗ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ’ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿੰਦਰਨਾਥ ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ ਨੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ‘ਪੰਜਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਦਰਿਆ’ ਦੀ ਉਪਾਧੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡਾ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਸਿੱਖ ਨਵ-ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਬੰਸੂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ, ਕਵਿਤਾ, ਗਲਪ ਅਤੇ ਗੱਦ ਰਾਹੀਂ ਅਨੇਕਾਂ ਜਿੰਦੜੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ-ਛੋਹ ਦੇ ਕੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਵੀਨ ਮਾਪਦੰਡ ਸਿਰਜੇ।

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 5 ਦਸੰਬਰ, 1872 ਈ। ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਉੱਤਮ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖਾਂ ਹੋਇਆ। ਉਸਦੀ ਵੱਸ਼-ਪ੍ਰੰਪੁਰਾ ਦਾ ਪਿਛਕੜ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਨਾਲ ਜਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਠਾਵੂਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਦੀਵਾਨ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਹਾਕਮ ਬਣੇ ਸਨ। ਉਸਦੇ ਦਾਦਾ ਸ. ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ (1788-1878) ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਿਕ ਵਿਚ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਿਤਾ ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ (1853-1908) ਵੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਿਕ ਵਿਚ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨਾਨਾ ਗਿਆਨੀ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ (1828-1908) ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਟੀਕਾਕਾਰ ਸਨ।

ਸੱਪ੍ਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਰੀ ਧਨ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਕੌੜਾ ਮੱਲ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਬਾਬਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਧੂਤਵ, ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵਤਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਮਾਰਥ ਗਿਆਨ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਪਿੰ. ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਅਨੁਸਾਰ “ਅਜਿਹੇ ਪਿਤਰੀ ਧਨ ਵਾਲਾ ਪੁਰਖ ਸਮਝੇ ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਜਾਗਿੜੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਲਈ ਹੀ ਜਨਮਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਇਹ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਨਿਸ਼ਚੀ ਹੀ ਅੰਕਿਤ ਹੋਇਆ।”

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੀ ਵਿੱਦਿਆ ਗਿਆਨੀ ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਅੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਉਸਰ ਤੱਕ ਉਸਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਵੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। 1891 ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਸਕੁਲ ਤੋਂ ਐਂਟਰੈਂਸ (ਦਸਵੀਂ) ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਭਰ ਚੋਂ ਅੱਵਲ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦਾ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ (1889 ਵਿਚ) ਉਸਦਾ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਚਤੁਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦੀ ਕੁੱਖਾਂ ਦੋ ਧੀਆਂ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੌਰ ਨੇ ਜਨਮ ਬਹੁਪੱਖੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ

ਦੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਿੱਧ ਸਾਹਿਤਕਾਰ : ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

-ਪ੍ਰੋ. ਨਵ ਸੰਗੀਤ ਸਿੰਘ

ਅਕਾਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,
ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਥੇ (ਬਠਿੰਡਾ)

94176-92015.

(Punjab Mail USA)

ਦੇਵੀ ਪੂਜਨ ਪੜਤਾਲ, ਸੰਤ ਗਾਥਾ ਭਾਗ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਸਕੰਧ।

* ਸੰਪਾਦਨ ਤੇ ਹੋਰ ਰਚਨਾਵਾਂ : ਗੁਰਪ੍ਰਤਪ ਸੂਰਜ ਗੰਬਥ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਭਗਤਮਾਲਾ, ਪਾਚੀਨ ਪੈਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪੁਗਤਨ ਜਨਮਸਾਖੀ, ਪੰਜ ਗੰਬਥ ਸਟੀਕ, ਗੁਰੂ ਗੰਬਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ 600 ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਟੀਕਾ।

ਉਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਲਿਖਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਵਿਭਿੰਨ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕੀਤੀਆਂ।

ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ, ਰਚਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਸ਼ੀਅਤ ਸੰਬੰਧੀ ਅਣਗਿਣਤ ਲੇਖ, ਖੋਜ-ਪੱਤਰ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਥੀਸੀਜ਼ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਏ। ਮੇਰੀ ਜਾਦੇ ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰੰਤਰ ਖੋਜ-ਕਾਰਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਜਾਪੇਗੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੰਬਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਜੋ ਬੁਖਸ਼ਰਤ ਫੁੱਲ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਫੁਲਵਾੜੀ ਵਿਚੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।

ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀਆਂ - ਮੈਲਾ ਬਖਸ਼ ਕੁਸ਼ਤਾ, ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ, ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਡਿਕ ਆਦਿ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰਨ ਵਿਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯੋਗਦਾਨ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, “ਉਸ ਸ਼ੁਭਾਗ ਪੜ੍ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰ ਤੇ ਇੱਕ ਮਹਾਂਪੁਰਖ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ) ਦੇ ਦੀਦਾਰ ਹੋਏ। ਅਰ ਆਪਦੇ ਕਿਰਪਾ ਕਟਾਖਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਬੋਧ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਉਡਾਰੀ ਆਈ। ਕਵਿਤਾ ਵੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਉਸ ਮਿਹਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਮਿਠੇ ਸਾਧ ਵਿਚਨ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪ ਮੁਹਾਰੀ ਆਈ।”

* ਕਵਿਤਾ : ਨਨਾਣ ਭਰਜਾਈ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆਦਾਇਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ, ਰਾਣਾ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ, ਲਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਾਰ, ਮਟਕ ਹੁਲਾਰੇ, ਬਿਜਲੀਆਂ ਦੇ ਹਾਰ, ਪੀਤ ਵੀਣਾ, ਕੰਬਦੀ ਕਲਾਈ, ਕੰਤ ਮਹੇਲੀ ਦਾ ਬਾਰਮਾਹ, ਮੇਰੇ ਸਾਈਆਂ ਜੀਓ।

* ਨਾਵਲ : ਸੁੰਦਰੀ, ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਸਤਵੰਦ ਕੌਰ ਦੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਸਤਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਸੀ; 1954 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੰਬਈ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; 1953 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੇਰੇ ਸਾਈਆਂ ਜੀਓ’ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਸੀ; 1954 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੰਬਈ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ‘ਅਭਿੰਦਨ ਗੰਬਥ’ ਭੇਟਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; 1956 ਰੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ‘ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ’ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1949 ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ‘ਡਾਕਟਰੇਟ’ ਦੀ ਆਨਨਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਿਛੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸਟ ਦਾ ਮੌਬਦ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ; 1953 ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਡਮੀ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਮੇਰੇ ਸਾਈਆਂ ਜੀਓ’ ਨੂੰ ਪੁਸਤਕਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਪੰਜਾਬੀ ਪੁਸਤਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ ਸੀ; 1954 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੰਬਈ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ‘ਅਭਿੰਦਨ ਗੰਬਥ’ ਭੇਟਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ; 1956 ਰੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ ‘ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ’ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

1957 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸਰੀਰਕ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਏ ਬੁਖਾਰ ਕਰਕੇ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਦਾ ਦੋਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਸ਼ੀਅਤ ਅਤੇ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗੌਰਵ ਛੱਡ ਗਏ, ਜੋ ਯੂਗਾਂ ਤੱਕ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਪਥ-ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ

ਕੰਡੇ ਦਾ ਕੰਡਾ

-ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕੰਡਾ

1764-ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਨਗਰ
ਨੇੜੇ ਨੈਸਲ ਮੋਗਾ (ਪੰਜਾਬ)

98557-35666

(Punjab Mail USA)

ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੇ ਰੁੱਖ

ਹੋਰੀਆਂ ਨੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਮਨਾਓ ਬੱਚਿਓ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਸਾਰੇ ਲਾਓ ਬੱਚਿਓ

ਰੁੱਖ ਲਾ ਕੇ ਫਿਰ ਪਾਣੀ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣਾ ਏ
ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਰੁੱਖ ਵੱਡਮੁੱਲਾ ਗਹਿਣਾ ਏ
ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗਹਿਣਾ ਪਹਿਨਾਓ ਬੱਚਿਓ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਸਾਰੇ ਲਾਓ ਬੱਚਿਓ

ਜੇ ਸਾਂਭਿਆ ਨਾ ਮੌਕਾ ਫੇਰ ਪਉ ਪਛਾਉਣਾ ਏ
ਜਦੋਂ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪੰਛੀ ਨੀ ਬਿਆਉਣਾ ਏ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਛੀਆਂ ਨੂੰ ਰਲ ਕੇ ਬਚਾਓ ਬੱਚਿਓ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਸਾਰੇ ਲਾਓ ਬੱਚਿਓ

ਨੇਕ ਕੰਮ ਥੋਡਾ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਲਾਹੁਣ ਗੇ
ਗੀਸ ਕਰ ਥੱਡੀ ਸਾਰੇ ਰੁੱਖ ਵੀ ਲਗਾਉਣ ਗੇ
ਗੀਸ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜੀ ਲਗਾਓ ਬੱਚਿਓ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਸਾਰੇ ਲਾਓ ਬੱਚਿਓ

ਏ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰੋ ਤੁਸੀਂ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਜਨਾਲ ਤੋਂ
ਲੈ ਲਿਓ ਸਲਾਹ ਤੁਸੀਂ ਆ ਕੇ ਜਸਪਾਲ ਤੋਂ
ਰੁੱਖ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਹੈ ਚਲਾਓ ਬੱਚਿਓ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਸਾਰੇ ਲਾਓ ਬੱਚਿਓ

-ਜਸਪਾਲ ਜਨਾਲ, ਸੰਗਰੂਰ
ਮੋਬੈਲ : 86994-06500
(Punjab Mail USA)

ਮੇਲਾ ਮੇਲੀਆਂ ਦਾ

ਮੇਲਾ ਮੇਲੀਆਂ ਦਾ, ਜ਼ਮਾਨਾ ਨਾ ਰਿਹਾ ਰੁਪਈਏ
ਧੇਲੀਆਂ ਦਾ!!
ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਹਾਥੀ ਆ ਗਏ ਹੁਣ ਖਤਮ ਕੰਮ ਠੇਲੇ
ਠੇਲੀਆਂ ਦਾ!!
ਬਾਬੇ ਅੰਦਰ ਸੁਖ ਨਾਲ, ਕੀ ਬਣ੍ਹ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀਆਂ
ਚੇਲੀਆਂ ਦਾ!!
ਮੈਰੀ ਵੈਨ ਹੋ ਗਈ ਸਮਝਣਾ ਅੰਖਾ ਸਿਆਸੀ
ਪਹੋਲੀਆਂ ਦਾ!!
ਮਹਿੰਗਾਈ ਨਸੇ ਦੀ ਗਰਮੀ 'ਚ ਆਉਣਾ ਤੈਅ
ਤਰੇਲੀਆਂ ਦਾ!!
ਕੰਡਾ ਦੱਸ ਕੀਹਦਾ ਕਢਾਉਣਾ, ਗੁੰਡਾਗਜ
ਸਿਆਸੀ ਬੇਲੀਆਂ ਦਾ!!

-ਡਾ. ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਕੰਡਾ, ਮੋਗਾ
98557-35666

(Punjab Mail USA)

ਪਿਤਾ ਜੀ

ਜਦ ਮੈਂ ਹੋਸ਼ ਸੰਭਾਲੇ
ਬਚਪਨ ਦੀ ਨਦੀ ਤਰ ਗਿਆ ਸਾਂ
ਸਮਝ ਨੂੰ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਖੰਬੜ ਲੰਗ ਗਏ
ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ।
ਮੇਰੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵਿਪਰੀਤ
ਜਵਾਨੀ ਖੰਬੜ ਲੰਗ ਕੇ ਉਡ ਗਈ

ਪਰ

ਉਮਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ
ਓਨ੍ਹਾਂ ਕਦੀ ਮੈਨੂੰ ਬੇਟਾ-ਪੂਰਤ
ਕਹਿ ਕੇ ਸੰਬੰਧਨ ਨਾ ਕੀਤਾ

ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਕ ਗਾਲ ਦੀ ਚਿੰਗਾਰੀ ਦਿੱਤੀ
ਪਿਆਰ ਨਾਲ, ਮੋਹ ਨਾਲ, ਨਿੱਘ ਨਾਲ, ਪਵਿੱਤਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ
ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ, ਗਲਕਵਕੜੀ ਨਾਲ-
ਪਿਤਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕਦੀ ਪਿਆਰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ

ਘਰ ਵਿਚ ਕਲੇਸ਼, ਤਕਰਾਰ, ਚੁਗਲੀ-ਨਿੰਦਾ ਦੀ ਭਰਮਾਰ
ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਆਦਤ ਅਗਨੀ ਵਰਗੀ

ਘਰ ਦਾ ਹਰ ਜੀਅ ਜਿਸ ਨਾਲ ਝੁਲਸਦਾ
ਬੀਜੀ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵੀ ਵਿਪਰੀਤ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਨਾਲੋਂ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੋਹੋ ਕੇ ਲੱਗੀ ਗਈ

ਸਾਲ ਕਿਵੇਂ ਖੰਬੜ ਲੰਗ ਕੇ ਉਡ ਗਏ ਪਤਾ ਨਾ ਚੱਲਿਆ,
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖੂਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਹੈ

ਬੀਤ ਥੱਕੀ ਦਿਸਦੀ ਨਹੀਂ ਏ

ਪਰ, ਖੂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਨਜ਼ਰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਦੂਰੋਂ
ਅਤੇਤ ਦੇ ਸੀਸੇ ਚੌਥੇ

81 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਟਸ ਤੋਂ ਮਸ ਨਾ
ਹੋਈਆਂ,

ਮਾਂ ਨਾਲ ਤਕਰਾਰ, ਬੱਚਿਆਂ, ਨੂੰਹਾਂ ਨਾਲ ਤਕਰਾਰ
ਏਧਰ ਲਾਉਣੀ, ਉਧਰ ਬੁਝਾਉਣੀ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਮੰਗੀਜ਼

ਮੁਤਰਨਾਕ ਬਿਸਾਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੋ ਗਏ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਹ (ਸਰੀਰ) ਇੱਛ ਹੋ ਗਈ

ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਭੁਕਾਨੇ (ਗ੍ਰਾਬਰੇ) ਚੌਂ ਹਵਾ ਕੱਢ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ
ਹਾਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ

ਹਰ ਹੀਲਾ ਵਸੀਲਾ ਹੋਇਆ

ਫਰਕ ਦੀ ਤੰਦ ਉਵੇਂ ਦੀ ਉਵੇਂ

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੱਲ ਮੁਤਰ ਤੱਕ ਸਾਂਭਦਾ

ਅੰਤਿਮ ਸਮੇਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਚੌਂ ਵਹਿੰਦੇ ਗਲੇਡੂ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੇ
ਸ਼ਾਇਦ ਪਸ਼ਚਾਤਾਪ ਦੇ

ਉਹ ਮੇਰੇ ਵਲ ਵਹਿੰਦੇ ਪਲਕਾਂ ਚੁੱਕ ਕੇ

ਤੇ ਨੀਵੀਆਂ ਕਰ ਲੈਂਦੇ

ਜਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਰਥ ਜਾਣ ਗਏ ਹੋਣ
ਪਰ

ਮੇਰੇ ਹੰਡੂ ਅੱਖਾਂ ਚੌਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਨਿਕਲਦੇ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੇ ਮੈਂ ਗੱਲੇਡੂ ਪੂੰਝਦਾ

ਮੰਹ ਦੀਆਂ ਲਾਰਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਦਾ

ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਵਾਈ ਦਿੰਦਾ

ਆਖਿਰ, ਉਹ ਛਾਨੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ
ਮੇਰੇ ਹੰਡੂ ਹਿਰਦੇ ਚੌਂ ਨਹੀਂ ਖਿਕੇ

ਸਭ ਰੋਏ

ਮੈਂ ਨਈਆਂ ਰੋਇਆ

ਹੰਡੂ ਜਿਵੇਂ ਪੱਥਰ ਹੋ ਗਏ ਹੋਣ

ਦਿਲ ਦਾ ਖੂਨ ਜਿਵੇਂ ਜੰਮ ਗਿਆ ਹੋਵੇ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਮੇਰੇ ਹੰਡੂ ਨਾ ਨਿਕਲੇ

ਅੰਤਿਮ ਅਹਿਦਾਸ, ਭੋਗ ਰਸਮ

ਮੇਰੇ ਹੰਡੂ ਨਾ ਨਿਕਲੇ, ਸਭ ਰੋਏ,

ਸਭ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਭੈਣ, ਭਰਾ ਚਲੇ ਗਏ
ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਸਾਂ

ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਾਧਿਆ ਪਰਤਿਆ

ਘਰ ਦਾ ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ

ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਘਰ ਵਿਚ ਨਈ ਸਨ ਦਿਸੇ

ਮੇਰੀਆਂ ਭੁੱਖਾਂ ਨਿਕਲੇ ਗਈਆਂ

ਮੇਰੇ ਹੰਡੂ ਤੇਜ਼ ਬਾਹਿਸ਼ ਵਾਹਿਸ਼ ਵਹਿੰਦੇ ਗਏ
ਉਚੀ-ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ-

'ਪਿਤਾ ਜੀ, ਪਿਤਾ ਜੀ,' ਤੁਸੀਂ ਕਿਥੇ ਚਲੇ ਗਏ ਹੋ ?

ਪਿਤਾ-ਪੇਟੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਾ ਮੋਹ-

ਉਮੜ-ਉਮੜ ਕੇ ਹੰਡੂਆਂ ਚੁੱਤਰ ਆਇਆ
ਹੁਣ ਜਦ ਵੀ ਬਾਹਰੋਂ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ

ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ

ਹੰਡੂ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ

ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ-

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਕਿਨੀ ਛੋਟੀ ਏ

ਚੁੱਟਕੀ ਵਾਂਗ ਬੀਤ ਜਾਂਦੀਏ

-ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਲਮ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ
ਉਕਾਰ ਨਗਰ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ (ਪੰਜਾਬ)

ਮ. 98156-25409

(Punjab Mail USA)

ਮੁੰਡੇ ਨਸੇ ਦੇ ਆਦੀ

ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਢੁੱਧ ਤੇ ਘਿਓ ਨੂੰ,
ਮੁੰਡੇ ਨਸੇ ਦੇ ਆਦੀ ਹੋਏ ਬੇਲੀ।

ਉੱਥੋਂ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਝੱਟ ਪੈਸੇ,
ਜਿੱਥੇ ਪਿਓ ਨੇ ਹੋਣ ਲਕੋਏ ਬੇਲੀ।

ਕਿਤੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਜਥਮੀ ਕੀਤਾ ਨਸੇ ਕਰਕੇ,
ਕਿਤੇ ਪਿਓ ਨਾਲ ਵੱਧ, ਘੱਟ ਹੋਏ ਬੇਲੀ।

ਆਪ ਰੁਲਦੇ, ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੂੰ ਰੋਲਦੇ,
ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਵੇਚ ਕੇ ਵਿਹਲੇ ਹੋਏ ਬੇਲੀ।

ਜਦ ਮਿਲੇ ਨਾ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰੇ ਕਿਸੇ ਤੋਂ,
ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਰੋਏ ਬੇਲੀ।

ਆਪੇ ਹੰਡੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਲ ਪਾਏ,
ਕਿਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਧੋਏ ਬੇਲੀ।

ਕ

REALTY ONE GROUP

FOR SALE & PURCHASE OF ANY KIND OF PROPERTY

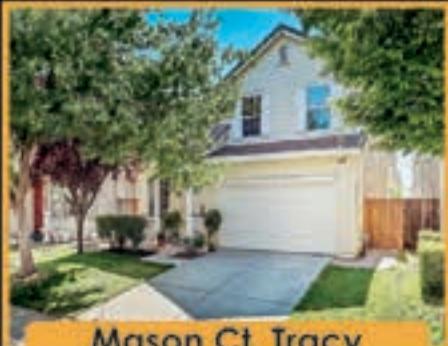
Recently Sold Properties

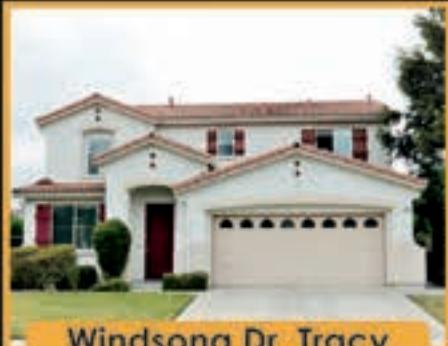
Caravaggio, Sacramento

Stroman, Sacramento

Mason Ct, Tracy

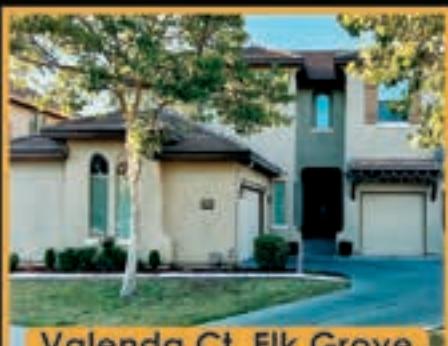
Windsong Dr, Tracy

Oak Valley Way, Stockton

Van Eych, Sacramento

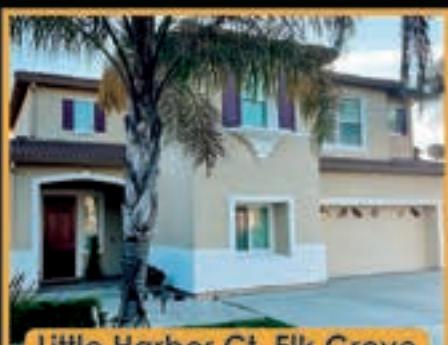
Valenda Ct, Elk Grove

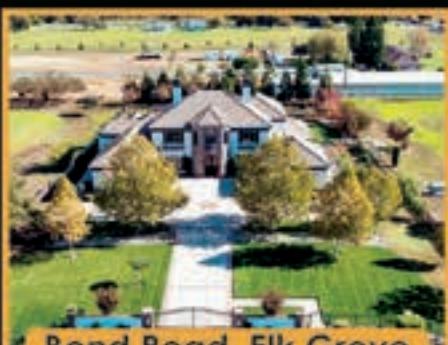
Rodfo Ct, Sacramento

Masters St, Elk Grove

Little Harbor Ct, Elk Grove

Bond Road, Elk Grove

Bond Road, Elk Grove

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

New Listings

Bradshaw Road, Elk Grove

Neutra Way, Elk Grove

Pawcatuck Way, Rancho Cordova

Gurjatinder S. Randhawa

web: www.RealtorRandhawa.com

916-320-9444

garysingh123@yahoo.com